

Ανοιχτή κοινωνία και ανοιχτά σύνορα

Βρισκόμαστε σε πόλεμο; Ή, εν πάση περιπτώσει, απειλούνται η εθνική ανεξαρτησία και η κρατική κυριαρχία της Ελλάδας; Και από ποιον; Από τον Ερντογάν, ο οποίος προκειμένου να πιέσει την Ευρωπαϊκή Ένωση να υποστηρίξει την επεκτατική πολιτική του στη Συρία και να πληρώσει όσα υποσχέθηκε στην ευρωτουρκική συμφωνία του 2016, οργανώνει τη μαζική μετακίνηση-πίεση οικονομικών και πολιτικών προσφύγων στα ελληνοτουρκικά σύνορα, με στόχο την είσοδο στην Ευρώπη; Προφανώς, πρόκειται για εκβιασμό, αλλά από πού προκύπτει ότι απειλεί την εθνική ανεξαρτησία και την κρατική κυριαρχία της Ελλάδας;

Το πολεμικό κλίμα που επικρατεί στα ανατολικά χερσαία και θαλάσσια σύνορα επ' ουδενί μπορεί να δικαιολογηθεί από το στοιχειώδη έστω πολιτικό έλεγχο. Και αυτό το γνωρίζουν η κυβέρνηση, τα καθεστωτικά ΜΜΕ και οι ποικίλοι (τζάμπα μάγκες) εθναμύνητες. Ξέρουν ότι δεν πρόκειται να πολεμήσουν με τους Τούρκους, αλλά με τους... εισβολείς απελπισμένους πρόσφυγες και εκείνο το

μήμα της ελληνικής κοινωνίας που δεν είναι διατεθειμένο να αποδεχτεί τον εκφασισμό και τη βαρβαρότητα. Δυστυχώς, αυτή είναι η αλήθεια. Εξίσου με τους πρόσφυγες, προφανώς λιγότερο οδυνηρά, αλλά απολύτως τραγικά, κινδυνεύει η κοινωνία, από την αποδοχή της εξαίρεσης δικαιωμάτων και το μισανθρωπισμό.

Η κατάσταση είναι εξαιρετικά δύσκολη και με πολλές πλευρές, κοινωνικές, πολιτικές, γεωστρατηγικές, ιδεολογικές, εδώ, στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο. Ωστόσο, η επίκληση των δυσκολιών (ανασφάλεια, συνωστισμός κ.λπ.) όταν αποτελεί άλλοθι για την υιοθέτηση της ευκολίας του ρατσιστικού αποκλεισμού είναι τουλάχιστον υποκριτική. Και για να το πούμε κι αλλιώς, όταν η ανέκφραστη οργή απέναντι σε αυτούς που προκαλούν τους πολέμους και τη φτώχεια υποκαθίσταται από τη θρασύδειλη βία απέναντι στα θύματά τους είναι καραμπινάτος φασισμός. Η κυβέρνηση Μητσοτάκη και ο εσμός των γκεμπελικών ΜΜΕ και των ακροδεξιών συνεργατών της παίζουν το χαρτί των εθνικών κινδύνων κλιμακώνοντας το νεοφιλελεύ-

θερο ολοκληρωτισμό, με την αξιωματική αντιπολίτευση στο ρόλο... ψύχραιμου συνοριοφύλακα.

Κατά τη γνώμη μας, και απέναντι σε αυτή την κατάσταση δεν υπάρχει άλλος δρόμος από τον αγώνα για την ελεύθερη και ασφαλή διέλευση των προσφύγων στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Για την άρση όλων των περιορισμών στη χορήγηση ασύλου, για την προστασία, τη φροντίδα και την ένταξη όλων των εισερχομένων. Χώρος για τους πρόσφυγες στην Ευρώπη υπάρχει (οι αριθμοί βοούν...), πολιτική βούληση δεν υπάρχει. Εκεί, σε αυτή τη δυστοπία, ανθούν ο ρατσισμός, η Ακροδεξιά και η δυσανεξία των κοινωνιών. Και τέλος πάντων, δεν μπορούμε να επικαλούμαστε την αρνητική στάση άλλων κρατών απέναντι στους πρόσφυγες για να συναινούμε στη μισοξενική του δικού μας. Όσοι και όσες ντρεπόμαστε για αυτά που γίνονται και αγωνιούμε για τον κοινωνικό εκφασισμό οφείλουμε, πρωτίστως στη δική μας χώρα, να δημιουργούμε ρωγμές στο ζόφο. Εκτός από όλα τα άλλα, αποτελεί τον πλέον ρεαλιστικό δρόμο για την ασφάλεια και την ευημερία των κοινωνιών υποδοχής...

Πρόβες «ισχυρού κράτους»,

Τι κάνει, λοιπόν, η κυρίαρχη τάξη όταν κυβερνά; Ουσιαστικά, εξασφαλίζει ότι οι κυρίαρχες θέσεις της στην οικονομία, τον κρατικό μηχανισμό και τα ιδεολογικά εποικοδομήματα αναπαράγονται από το κράτος σε σχέση τόσο με άλλες μεθόδους παραγωγής [...] όσο και με το διεθνές σύστημα [...].

Γκόραν Θέρμπορν, Τι κάνει η κυρίαρχη τάξη όταν κυβερνά

Η κλιμάκωση στην Ιντλίμπ της Συρίας φέρνει μέσα σε λίγες ώρες χιλιάδες απελπισμένους ανθρώπους στα σύνορα της Ευρώπης, στις Καστανιές: «Μας υποσχεθήκατε βοήθεια, αλλά δεν κάνετε τίποτα, οπότε ανοίξαμε χθες τα σύνορά μας», δήλωσε στους Δυτικούς ο Ερντογάν. Εξουσιαστικός κυνισμός εναντίον εξουσιαστικού κυνισμού: Από το 2014, η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέθεσε στην...«ασφαλής» Τουρκία την ευθύνη 3.585.000 προσφύγων (βλ. Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ, Φεβρουάριος 2020). Πρωτίστως την «Ευρώπη», λοιπόν, πιέζει σήμερα ο Ερντογάν, για να αποσπάσει κονδύλια και στήριξη στο μέτωπο της Συρίας, απέναντι σε Άσαντ, Ρωσία και Ιράν.

Αν, για όλες ανεξαιρέτως τις κυβερνήσεις, το προσφυγικό είναι εργαλείο εξωτερικής πολιτικής, απειλή της «εθνικής κυριαρχίας» και ζήτημα «δημόσιας τάξης», για εμάς είναι ζήτημα οργάνωσης της υποδοχής των προσφύγων: της φροντίδας υγείας, της στέγασης, της φιλοξενίας τους στην ενδοχώρα. Αν είναι έτσι, όμως, το αίτημα για ανοιχτά σύνορα και φιλοξενία δεν είναι απλώς διακήρυξη αρχών: Σημαίνει αναμέτρηση διάρκειας με την κυβέρνηση, που θυσιάζει συμμαχίες στα νησιά για να μη τις διακινδυνεύσει στην ενδοχώρα. Η αναμέτρηση αυτή απαιτεί ταχύτερα ανατακταστικά και (δυσεύρετες) αντοχές, συγκέντρωση δυνάμεων και επινοητικότητα, πανελλαδικό σχεδιασμό και διεθνή συντονισμό – εξορισμού, δηλαδή, ευρεία απεύθυνση.

Οι εκκενώσεις στεγαστικών καταλήψεων, η αδιανόητη σύνδεση των προσφύγων με τον κορωνοϊό διά στόματος Μητσοτάκη και Πέτσα, η απάνθρωπη βία από αστυνομία και στρατό στον Έβρο και η εξαλλοσύνη των ένστολων αλητών στη Λέσβο και τη Χίο το βεβαιώνουν: Δεν είμαστε πια στην εποχή της (μονο-)«θεματικής» αντιρατσιστικής πολιτικής. Η τεχνητή κρίση υποδοχής στο προσφυγικό (τεχνητή διότι οι 6.127 φετινές αφίξεις στην Ελλάδα δεν δικαιολογούν επ' ουδενί τα περί «προσφυγικής κρίσης») οργανώνεται από την κυβέρνηση και τον πρωθυπουργό, συντονίζεται με την ευρωπαϊκή αντιπροσφυγική πολιτική, παροξύνεται από τα περισσότερα Μέσα, διαθέτει την ανοχή των αστικών κομμάτων, αξιοποιεί την προηγούμενη πολιτεία του ανεκδιήγητου Μουζάλα, συνδέεται με την εγκληματική ιδιωτικοποίηση της υποδοχής

στο προσφυγικό (που αδικώς πληρώνουν οι εργαζόμενοι/ες στις ΜΚΟ), γίνεται ήδη πεδίο αναδιοργάνωσης του κρατικού μηχανισμού. Μετά δε το Μακεδονικό του 2018-2019, αυτή η κρίση υποδοχής είναι το βασικό πεδίο «κινηματικής» ανασύνταξης της Ακροδεξιάς: Το δείχνουν τα φασιστικά μπλόκα στη Μόρια, το φωνάζουν οι επιθέσεις σε αλληλέγγυους σε Λέσβο και Χίο. Η ωμή κρατική βία, σε συνδυασμό με την υποκατάσταση της αστυνομίας από φασίστες, είναι ο ορισμός του κεντρικού πολιτικού ζητήματος.

Υπάρχουν, βεβαίως, αφορμές αισιοδοξίας: Η ταπείνωση των κρατικών τραμπούκων στα νησιά έδειξε πως το ακολουθούμενο... μείγμα πολιτικής έχει και τα ρίσκα του. Το κύριο, ωστόσο, είναι ποιος οργανώνει και ποιος επικρατεί στην αντιπολίτευση: Καιρό τώρα, στο δρόμο δεν βρισκόμαστε μόνο αριστεροί και αναρχικοί. Ακριβώς γι' αυτό, η ίδρυση της «πολύχρωμης» Αντιφασιστικής Πρωτοβουλίας Λέσβου Εναντία στα Κλειστά Κέντρα, η καμπάνια της Αντιρατσιστικής Πρωτοβουλίας Θεσσαλονίκης, η δουλειά του Αντιφασιστικού Συντονισμού για τη δίκη της Χ.Α., η Παγκρήτια Καμπάνια, οι παρεμβάσεις της αντιεξουσιαστικής «ομπρέλας» Stop the War on Migrants στη συμπρωτεύουσα είναι ψηφίδες πραγματικά πολύτιμες.

Είναι επείγον οι ψηφίδες αυτές να συνδυαστούν μεταξύ τους, και με ευρύτερες κοινωνικές διαθέσιμότητες πανελλαδικά – πρωτοβουλίες εργαζομένων, φοιτητών και πανεπιστημιακών, δημοτικά σχήματα, κοινωνικά στέκια—, πάνω στο ελάχιστο: όχι στα κλειστά κέντρα, άσυλο-στέγαση-φροντίδα υγείας στην ενδοχώρα, ελεύθερη διέλευση για τους πρόσφυγες του πολέμου. Ό,τι χρειάζεται να αντιμετωπιστεί δεν είναι πια ένα κάποιο «προσφυγικό». Είναι μια ισχυρή τάση πρώιμου φασισμού/προνοιακού σωβινισμού μέσα στο κράτος και την ελληνική κοινωνία.

Πρόβες «ισχυρού κράτους»...

Η κρατική πυγμή στο προσφυγικό είναι η αιχμή, γιατί υπάρχει και το δόρυ: το χουντικής έμπνευσης νομοσχέδιο για τον

περιορισμό των διαδηλώσεων, ο «ψηφιακός» συνδικαλιστικός νόμος για την προληπτική εξουδετέρωση των απεργιών, οι κυβερνητικές προκλήσεις απέναντι στο φοιτητικό κίνημα. Η «βεντάλια» αυτή του κρατικού αυταρχισμού αξιοποιεί τη διευρυνόμενη υπεροχή της ΝΔ έναντι της αξιωματικής αντιπολίτευσης, την παρατεταμένη εσωστρέφεια του ΣΥΡΙΖΑ (ενώ ολοκληρώνεται και θεσμικά η σοσιαλφιλελευθεροποίησή του) και, παρά τις «αναλαμπές», την κακή κατάσταση της Αριστεράς.

Η εμβέλεια του κυβερνητικού σχεδίου δεν εξαντλείται, λοιπόν, στο προσφυγικό. Αν, ούτως ή άλλως, η «ουσία» του καπιταλιστικού κράτους είναι η λογική της προληπτικής αντιεξέγερσης, η απόβαση των ΜΑΤ στα νησιά, εν είδει στρατού κατοχής, παραπέμπει σε έκτακτες τεχνικές «διαχείρισης κρίσεων» και στα αστικά κέντρα, που μπορεί να θεθούν σε εφαρμογή οποτεδήποτε.

...στο φόντο μιας «ευάλωτης» καπιταλιστικής οικονομίας...

Η διαρκής προσφυγή στην πυγμή είναι επίδειξη δύναμης – η ίδια, όμως, προδίδει την επίγνωση των κυβερνητικών για τα όρια στην «κοινωνική ειρήνη» που θέτει μια «ευάλωτη» καπιταλιστική οικονομία: Οι διαδηλώσεις θα καταστέλλονται προληπτικά, για να αποφευχθεί η διατάραξη του «οικονομικο-κοινωνικού κλίματος», αλλά και ενόψει νέων αλλαγών στο ασφαλιστικό («Σύνταξη στα 68 από το 2024» αναγγέλλει η Καθημερινή, 1.3.2020), προώθησης ΣΔΙΤ στην υγεία, ιδιωτικοποίησης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το αστικό πολιτικό προσωπικό δεν διανοείται τη φιλοξενία προσφύγων στην ενδοχώρα, γιατί αυτό θα αποτελούσε σινιάλο («παράγοντα έλξης»: pull factor), και, σε κάθε περίπτωση, θα απαιτούσε σοβαρή αναδιανεμητική πολιτική. Οι μεταναστευτικές και προσφυγικές ροές είναι «καλές» όταν συνδέονται με κάποιο τύπου ανάπτυξη: Όμως, ενώ το εγχώριο αστικό προσωπικό κομπάζει για ρυθμούς που πλησιάζουν το 2, 8% για το 2020, όλοι γνωρίζουν ότι η «ανάπτυξη» αυτή

ασκήσεις προληπτικής αντιεξέγερσης

οι γράμμοι

παραμένει ποιοτικά εύθραυστη και εξωτερικά ευάλωτη: εύθραυστη γιατί στηρίζεται κυρίως στην εξωτερική ζήτηση (εξαγωγές, τουρισμό) και στην επανεκκίνηση των κατασκευών — όχι σε επενδύσεις ή την ιδιωτική κατανάλωση. Ακριβώς γι' αυτό, λοιπόν, ευάλωτη: γιατί «η διεθνής οικονομική επιβράδυνση συνεχίζεται — παρά τις όψιμες ενδείξεις κάποιας ανακοπής αυτής της τάσης— και οι γεωπολιτικοί κίνδυνοι σταθερά εντείνονται, με υπαρκτό πάντα τον κίνδυνο μιας νέας οικονομικής ύφεσης ή και κρίσης» (Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων ΙΝΕ-ΓΣΕΕ, Δεκέμβριος 2019). Οι οικονομικές συνέπειες από την έξαρση του κορωνοϊού, που σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με τον τουρισμό στην Ελλάδα και διεθνώς, δίνουν μια πληρέστερη εικόνα των οικονομικών κινδύνων.

Για τον ελληνικό αστισμό, η στασιμότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ήδη από το 2018, σημαίνει ότι οι εξαγωγικές ανάσες δεν θα διαρκέσουν για πάντα. Για τον κόσμο της εργασίας και γενικότερα για τους φτωχούς, δεν χρειάζεται ένας νέος κύκλος ύφεσης-λιτότητας. Ο κίνδυνος της κοινωνικής έκρηξης, δυνατότητα που βεβαιώθηκε ανά τον κόσμο μέσα στο 2019, είναι διαρκώς ενεργός σε μια κοινωνία όπου:

α) Το 44% του μηνιαίου εισοδήματος των νοικοκυριών πηγαίνει σε πληρωμές λογαριασμών (ΔΕΚΟ κ.ά.) και φόρων, σε ανταπόδοση υπηρεσιών χαμηλού επιπέδου (βλ. δημόσιες συγκοινωνίες).

β) Την τελευταία διετία (Νοέμβριος 2017-Νοέμβριος 2019) προγραμματίστηκαν μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας 45.138 πλειστηριασμοί και διενεργήθηκαν 31.481, με την τάση εφεξής να είναι αυξανόμενη (Καθημερινή 1.12.2019).

γ) Σύμφωνα με την ΑΑΔΕ, περισσότεροι από 1,2 εκατ. φορολογούμενοι έχουν υποστεί κατασχέσεις, ενώ περίπου 1,8 εκατ. οφειλότες είναι εκτεθειμένοι σε αναγκαστικά μέτρα είσπραξης (Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων ΙΝΕ-ΓΣΕΕ, ό.π.).

Αν λοιπόν η βία είναι προϋπόθεση κάθε αστικής ηγεμονίας, η διαρκής προσφυγή στην κρατική βία είναι σήμα κατατεθέν εύθραυστης ηγεμονίας. Από μόνη της, βεβαίως, η ευθραυστότητα αυτή δεν προμηνύει κάτι ελπιδοφόρο: Αν η αστάθεια δεν προκύπτει από υπολογίσιμη απειλή στα αριστερά, είτε απορροφάται από κυβερνήσεις συνεργασίας είτε διευθετείται με «έκτακτες» λύσεις, προς αποκατάσταση της ηγεσίας στο πλαίσιο των κυρίαρχων τάξεων. Γι' αυτό και το μείζον παραμένει αυτό που η «παλιά γλώσσα» θα έλεγε *οργάνωση του υποκειμενικού παράγοντα*.

...και σε απολύτως αβέβαιο διεθνές περιβάλλον

Αντιπροσφυγική πολιτική ως μήνυμα αποτροπής (και) στην Ευρώπη. Βίαιη προληπτική πειθάρχηση της ελληνικής κοινωνίας στο φόντο ενός έκθετου στη διεθνή στασιμότητα ελληνικού καπιταλισμού. Εντατική προσφυγή σε ιδεολογικά μοτίβα της Ακροδεξιάς (Ιρατισμός, «ισχυρό κράτος», ψευδείς ειδήσεις), εν μέσω ανόδου του εθνικοφιλελευθερισμού διεθνώς: Κάθε πολιτική στο εσωτερικό είναι, ταυτόχρονα, πολιτική που αναπτύσσεται στο διεθνή στίβο. Η καιροσκοπική πολιτική του ελληνικού αστισμού στο ζήτημα των ΑΟΖ είναι, ως προς αυτό, ενδεικτική.

Με τη διάλου ευγενή φιλοδοξία να κρατήσει το Αιγαίο ελληνική λίμνη, η κυβέρνηση υπέγραψε στην αρχή της χρονιάς τη συνεργασία για τον East Med με Ισραήλ και Κύπρο, ως διπλωματικό αντίβαρο στο μνημόνιο Τουρκίας-Λιβύης· με την ίδια φιλοδοξία, ενέπλεξε τη χώρα στον λιβυκό εμφύλιο, δίπλα στον στρατάρχη Χαφτάρ, πούλησε εξοπλισμούς στη Σαουδική Αραβία και έφτασε να προκαλέσει τη δίκαιη οργή του Ιράν, υποστηρίζοντας την αποτροπισιαστική δολοφονία Σουλεϊμάνι από τις ΗΠΑ. Μετά και την αποτυχία της συνάντησης Μητσοτάκη-Τραμπ, και λίγο πριν η «διεθνής κοινότητα» αποδεχτεί επί της ουσίας το τουρκο-λιβυκό μνημόνιο, η κυβέρνηση έβγαλε ένα υποβρύχιο και μία φρεγάτα να σταθμεύουν μόνιμα στη Σούδα, επιδιώκοντας ευχερέστερη πρόσβαση στην Ανατολική Μεσόγειο. Την ίδια στιγμή, εκμεταλλεύεται τις φιλοδοξίες της γαλλικής Total στο Αιγαίο και τον ανταγωνισμό ΗΠΑ-Γαλλίας στο ΝΑΤΟ, «μοιράζοντας» τα ελληνικά εξοπλιστικά σχέδια στα δύο: από τις ΗΠΑ, προμήθειες και αναβάθμιση αεροσκαφών — από τη Γαλλία, φρεγάτες «Belh@rta», τεχνική υποστήριξη των Μιράζ και των μεταφορικών ελικoptέρων Ε/Π NH-90, με συζητήσιμη ανταπόδοση τη συμμετοχή Ελλήνων «σε αποστολές στην Αφρική όπου η Γαλλία έχει τα δικά της συμφέροντα» (Τα Νέα, 25.2.2020).

Κινηματικές απαντήσεις

Με αφορμή την όξυνση σε Αιγαίο και Μέση Ανατολή, το ΚΚΕ και ο Πανελλαδικός Αντιπολεμικός Κινηματικός Συντονισμός ανέλαβαν το κύριο βάρος των αντιπολεμικών

αντιιμπεριαλιστικών κινητοποιήσεων. Ο κόσμος του αντιρατσιστικού κινήματος δίνει, μίνες τώρα, σπουδαίες μάχες: η τωρινή παρουσία του, ιδίως σε Λέσβο και Χίο, αν και μειοψηφική, βεβαίως ότι όλα συνεχίζονται. Τα πρωτοβάθμια σωματεία επιχείρησαν κινητοποιήσεις, τόσο απέναντι στο νέο ασφαλίστικο όσο και με αφορμή το συνέδριο-παρωδία της ΓΣΕΕ. Την ίδια στιγμή, τα οικοκοινωνικά εγχειρήματα — από τις αντιεξορκτικές πρωτοβουλίες και το διήμερο της Αθήνας για την ενέργεια, μέχρι το κίνημα για τις δημόσιες συγκοινωνίες στη Θεσσαλονίκη— ολοένα κερδίζουν χώρο. Σε όλες τις περιπτώσεις όμως, και με εξαίρεση μια υπολογίσιμη διαθεσιμότητα στους φοιτητικούς χώρους, οι κινηματικές απαντήσεις παραμένουν πίσω από τις απαιτήσεις. Πράγμα, με τη σειρά του, που επιδρά και στις διάφορες ενωτικές/ανασυνθετικές πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της Αριστεράς.

Η Συνάντηση

Σε αυτά τα συμφραζόμενα και με ορδήση τη διαδήλωση της ΔΕΘ, η Συνάντηση για μια Αντικαπιταλιστική και Διεθνοιστική Αριστερά έβαλε συστηματικά τον πήχυ πάνω από το μπόι της: Έδειξε θαυμάσια αντανάκλαστικά μέσα και έξω από τα πανεπιστήμια στα ζητήματα καταστολής, συνέβαλε στην αναζωογόνηση εργατικών χώρων όπου διαθέτει δυνάμεις, στηρίζει εδώ και μίνες ελπιδοφόρα δημοτικά σχήματα και φεμινιστικές πρωτοβουλίες, παραμένει η «προθυμότερη» στις διεργασίες ανασύνθεσης της Αριστεράς, δουλεύει δραστήρια για την ελληνική συμμετοχή στη διεθνή οικοκοινωνική διαδήλωση της Γλασκόβης (Νοέμβριος 2020), και στηρίζει αντιρατσιστικές πρωτοβουλίες όπου υπάρχουν μέλη της. Με τις αποσκευές αυτές, και με ένα συνεδριακό κείμενο που μαρτυρά μεγαλύτερη πολιτική και ιδεολογική συνοχή, προχωρά στη δεύτερη συνδιάσκεψη (Νομική, 13-15.3.2020) και τη «μετα-ομοσπονδιακή» περίοδό της. Λίγα από αυτά ήταν αυτονόητα τον Δεκέμβριο του 2018. Και αυτό ακριβώς το συλλογικό κεκτημένο είναι ο σοβαρότερος λόγος να είμαστε αισιόδοξοι-ες για τη συνέχεια.

Δημοσθένης Παπαδάτος-Αναγνωστόπουλος

Με τους μετανάστες είμαστε μαζί...

Εμάς πατρίδα μας είναι
αυτή η μίζερη ακτή όπου ξεβραστήκαμε.

Ζαν-Πολ ντε Νταντελσέν, Ιωνάς

Πιαβάζοντας το Έλις Άιλαντ του Ζορζ Περέκ (γραμμένο το 1995, αλλά με αναφορά στο τέλος του 19ου αιώνα – αρχές του 20ού) ανακαλύπτουμε ότι οι Μόριες δεν είναι δυστυχώς ανακάλυψη του σήμερα. Η οργανωμένα απάνθρωπη υποδοχή των προσφύγων-ισσών και των μεταναστών φαίνεται ότι έχει συμβεί πολλές ακόμη φορές στο παρελθόν χωρίς τίποτα από αυτά, από τον πόνο, τη δολοφονική παραμέληση, τον εγκλεισμό, να μας έχει μάθει κάτι που να αλλάζει τον τρόπο που δρούμε σε αντίστοιχες περιπτώσεις.

Το μεταναστευτικό/προφυγικό θέμα παραμένει πάντα επίκαιρο. Και αυτό γιατί οι συνθήκες διαβίωσης των ανθρώπων που μετακινούνται παραμένουν άθλιες και γιατί οι ευρωπαϊκές πολιτικές που αποφασίζουν για τη ζωή τους σκληραίνουν τη στάση τους σταθερά, μεταφέροντας ωστόσο το ρόλο του εκτελεστή της πολιτικής αυτής στις τοπικές κοινωνίες, οι οποίες φαίνεται ότι χωρίς αντίρρηση αναλαμβάνουν το ρόλο αυτό.

Τέσσερις μήνες μετά την υπερψήφιση του πολυνομοσχεδίου για το μεταναστευτικό, προσφυγικός πληθυσμός και κίνημα αλληλεγγύης συνεχίζουμε να βρισκόμαστε μπροστά σε ανυπερέβλητα προβλήματα. Οι συνέπειες του νέου νόμου είναι ορατές και ξεκάθαρα σταθεροποιούν το καθεστώς εξαίρεσης δικαιωμάτων σε χιλιάδες ανθρώπους με τους οποίους/τις οποίες ζούμε μαζί. Ενός νόμος ο οποίος ανάμεσα σε άλλα δυσκολεύει την προσφυγή στις ανεξάρτητες αρχές προσφύγων, απαγορεύει την πρόσβαση στην αγορά εργασίας μέχρι τη συμπλήρωση έξι μηνών παραμονής στη χώρα, τοποθετεί **μέλη της αστυνομίας και του ελληνικού στρατού για να διεξαγάγουν συ-**

νεντεύξεις επί του παραδεικτού.

Και όλα αυτά ενώ η κυβέρνηση διαχειρίζεται το προσφυγικό με βάση το **χαμηλό/υψηλό προσφυγικό προφίλ**, διαχωρίζοντας τις προσφυγικές ροές σε προσφυγικές και μεταναστευτικές και ετοιμάζοντας άμεσες απελάσεις σε όσους δεν πληρούν τα αυστηρά κριτήρια που ορίζονται, παρατείνοντας τις περιόδους κράτησης, οδηγώντας σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, σε ανεπιθύμητους που καταλήγουν στις φυλακές των ΠΡΟΚΕΚΑ, στην απελπισία, στην αυτοκτονία. Και ας προσθέσουμε σε αυτό την καθυστέρηση απόδοσης του ΠΑ-ΑΥΠΑ (Προσωρινού Αριθμού Ασφάλισης και Υγειονομικής Περιθαλψης Αλλοδαπού) που θα αντικαταστήσει τον ΑΜΚΑ και που η καθυστέρηση αυτή συνεπάγεται την πλημμυρή υγειονομική και φαρμακευτική περίθαλψη των αιτούντων/ουσών άσυλο, ώστε να συμπληρωθεί η μαγική εικόνα που χαϊδεύει τα ακροδεξιά αντανακλαστικά μερίδας του κόσμου και δυσχεραίνει την κατάσταση των προσφύγων/ισσών.

Ο νόμος συμπυκνώνει με όλους τους τρόπους το θεσμικό ρατσισμό στην πλέον υψηλή του έκφραση. Η κατηγοριοποίηση των ανθρώπων, ο εγκλεισμός τους, η fast track διαδικασίες για άσυλο, η μη κάλυψη βασικών αναγκών, η κράτηση ασυνόδευτων ανήλικων, οι γυναίκες στην Πέτρου Ράλλη, τα καμπ είναι μόνο η κορυφή του ανθρωποφαγικού παγόβουνου που εκφράζεται με κάθε ευκαιρία. Όμως δίπλα στον θεσμικό και θεσμοποιημένο σε νόμους επίσημο ρατσισμό πρέπει να αναγνωρίζουμε και αυτόν της διπλανής πόρτας, τον κοινωνικό, τον καθημερινό. Αυτόν που δεν διατάζει να προσωποποιήσει στο πιο ταλαιπωρημένο κομμάτι της κοινωνίας όλα τα δεινά που μαστίζουν την καθημερινότητά του. Τις υποβαθ-

μισμένες υπηρεσίες, την έλλειψη προσωπικού, τα σχολεία που λιγοστεύουν, το ιατρικό προσωπικό που δεν αυξάνεται, το ασφαλίστικο. Και σ' αυτό θα πρέπει να κάνουμε ιδιαίτερη αναφορά στους/στις κατοίκους των νησιών, όπου ενώ από τη μια ισχυρό και ζεστό κίνημα αλληλεγγύης από την άλλη αφέθηκαν να ποδηγετηθούν από την ακροδεξιά ρητορική και τα βέλη τους αντί να στοχεύσουν το βασικό εχθρό, στράφηκαν στον προσφυγικό πληθυσμό. Και σαφώς ο καταλύτης σ' όλα αυτά είναι τα μεγάλα βοθροκάναλα και ο οχετός που διασπείρουν καθημερινώς, τα fake news, που σερβίζουν με ψεύτικα νούμερα για τα χρήματα που εισπράττει ένας πρόσφυγας ή τη θανατολαγνική επένδυση στην απώλεια ενός μωρού με το να παρουσιάζουν τους γονείς ως βιαστές, δημιουργώντας και ενισχύοντας την ακροδεξιά οπτική.

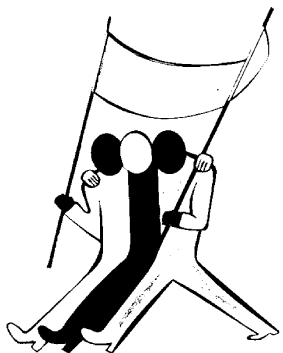
Το πιο ενδιαφέρον απ' όλα στο προσφυγικό είναι ότι τα προτάγματα παραμένουν τα ίδια στο πέρασμα του χρόνου. Το δικαίωμα των ανθρώπων στην ελεύθερη μετακίνηση και το αίτημα για ανοιχτά σύνορα παραμένει πάντα επίκαιρο και δεν πρέπει να υπαναχωρήσουμε σε αυτό. Εμείς που το υποστηρίζουμε είμαστε ΕΜΕΙΣ, όλη η κοινωνία, η οποία ξέρει ότι δεν μπορεί να εμπιστευτεί τους θεσμούς, τα

κράτη και της ΕΕ τις συμφωνίες, ως θεματοφύλακες και επιλογείς της μετακίνησης των ανθρώπων. Δεν είναι η στιγμή να επιτρέψουμε σε έναν εχθρό που караδοκεί να θριαμβολογήσει ενοχοποιώντας τους πρόσφυγες για την οικονομική κρίση. Η ελεύθερη μετακίνηση των ανθρώπων δεν οδηγεί στο στοίβαγμα των ανθρώπων στα νησιά, δεν διαχωρίζει τους ανθρώπους, δεν πολώνει τις καταστάσεις. Αποτελεί αναφαίρετο δικαίωμα όλων μας όμως.

Κλείνοντας αντιγράφουμε ξανά από το Έλις Άιλαντ: «*Το διακύβευμα ήταν ζωτικό: είχαν απαρνηθεί το παρελθόν τους και την ιστορία τους, είχαν εγκαταλείψει τα πάντα για να δοκιμάσουν να 'ρθουν εδώ για να ζήσουν μια ζωή που δεν τους είχε δοθεί το δικαίωμα να ζήσουν στην πατρίδα τους*». (Και όμως από το 1882 έως το 1924, σημειώθηκαν 3000 αυτοκτονίες, λόγω των συνθηκών που επικρατούσαν). Σαν να μην πέρασε μια μέρα.

Βαγγελίτσα Κοντοδήμα

Απ' όταν γράφτηκε το κείμενο μέχρι τώρα η κατάσταση δυστυχώς είναι ακόμη πιο τραγική, με πολίτες να έχουν ξεσηκωθεί και να κυνηγάνε πρόσφυγες στα σύνορα της χώρας... Μόνη μας ελπίδα και σταθερή μας θέση η αλληλεγγύη με της γης τους κολασμένους και τις κολασμένες.

Τα νησιά σε ακροδεξιό vertigo

Προφυγικό

Η κατάσταση και οι συνθήκες στις οποίες ζουν χιλιάδες άνθρωποι στα πέντε νησιά του Ανατολικού Αιγαίου είναι λίγο πολύ γνωστές, περισσότερο σε Λέσβο, Σάμο και Χίο, όπου οι «αριθμοί» έχουν ξεπεράσει κάθε προηγούμενο. Και ενώ είμαστε στα μέσα ενός δύσκολου χειμώνα, με πολύ χαμηλές θερμοκρασίες, βροχές και χιλιάδες ανθρώπους σε καλοκαιρινές σκηνές, η δημόσια συζήτηση επικεντρώνεται στους «αριθμούς» και μόνο σε αυτούς. Οι νησιωτικές κοινωνίες, πιστεύοντας τις προεκλογικές εξαγγελίες τόσο της Νέας Δημοκρατίας, σε εθνικό επίπεδο, όσο και των δεξιών – έως ακροδεξιών – τοπικών εκπροσώπων της ή ανταρτών της, σε τοπικό επίπεδο, περίμεναν ότι με το ακροδεξιό μαγικό ραβδάκι της θα έλυνε το «πρόβλημα» που «δημιούργησε» η προηγούμενη κυβέρνηση. Ως εκ θαύματος οι άνθρωποι θα σταματούσαν να φτάνουν στις ακτές των νησιών και, ακόμα και αν έφταναν, στο άμεσο σβήσε θα γύριζαν πίσω.

Η κυβερνητική αλλαγή αλλά και η αλλαγή στην ηγεσία της τοπικής αυτοδιοίκησης (δήμους, περιφέρειες) είχε άμεσες επιπτώσεις. Χωρίς να ξεχνάμε ότι οι πολιτικές επιλογές των προηγούμενων ετών δεν ήταν ιδιαίτερα φιλοπροφυγικές, αφού επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ άνοιξαν τα hot-spot, υπογράφτηκε η κοινή δήλωση ΕΕ-Τουρκίας, άνοιξε η κουβέντα για τα ΠΡΟΚΕΚΑ, δαιμονοποιήθηκαν οι ΜΚΟ, η διαφορά είναι αισθητή. Ενώ πέρυσι, με πολλές δυσκολίες και αντιδράσεις τα παιδιά πήγαν σχολείο, φέτος δεν λειτουργήσαν οι ΔΥΕΠ (απογευματινά τμήματα για τα παιδιά που διαμένουν στα hot-spot) σε κανένα νησί, ενώ και οι ΖΕΠ (ηρωικά τμήματα για τους διαμένοντες σε διαμερίσματα) περιορίστηκαν. Η μη παροχή ΑΜΚΑ στους πρόσφυγες δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο την κατάσταση. Ακόμα και στο λεκτικό πεδίο, ο όρος «λαθρομετανάστης» επανήλθε στο δημόσιο διάλογο και μάλιστα

με πολλούς υπερασπιστές, ενώ προσφάτως ο όρος «λαθροεισβολέας» που έρχεται να μας εξισλαμίσει, εισήχθη με ιδιαίτερη επιτυχία. Τα τοπικά ΜΜΕ – όπως και τα εθνικά –, με ελάχιστες εξαιρέσεις, αναπαράγουν ένα συγκαλυμμένο, αν όχι ξεκάθαρο, ρατσιστικό λόγο, τόσο μέσα από fake news που ποτέ δεν διαψεύδονται όσο και από «απόψεις» διαφόρων «ειδημόνων». Η κατάσταση στα σχολεία είναι επίσης πολύ ανησυχητική. Μια γενιά που μεγαλώνει μέσα στη μισαλλοδοξία και το μίσος για το διαφορετικό, που τη μαθαίνουν ότι απειλείται από τους αλλόθρησκους που φτάνουν στις ακτές μας, σε πολύ λίγα χρόνια θα είναι ενεργή πολιτικά.

Μετατόπιση προς τα ακροδεξιά

Ως εκ τούτου, έχουμε μια μετατόπιση της δημόσιας συζήτησης στους κινδύνους που διατρέχουν τα νησιά και η χώρα από τον εξισλαμισμό. Η δήλωση πλέον ότι κάποιος-α είναι εθνικιστής-ρια ή ρατσιστής-ρια δεν αποτελεί μομφή, σε αντίθεση με όποιον-α δηλώσει αλληλέγγυος-α, που σίγουρα «τα αρπάζει από τον Σόρος». Μιας και πλέον το αφήγημα είναι ότι αν φύγουν όλες οι ΜΚΟ από τα νησιά θα σημάνει ταυτόχρονα και τη λήξη του «προβλήματος». Μετά την πρώτη απογοήτευση από την «κυβερνητική ανεπάρκεια», όπως ήταν αναμενόμενο, η κοινωνία δεν στράφηκε αριστερά, πήγε ακόμα πιο δεξιά. Αιτήματα όπως «να τους πετάξουμε στη θάλασσα», να κάνει τη δουλειά του το λιμενικό (δηλαδή τις παράνομες επαναπροωθήσεις) ή να τους στείλουμε στα ξερονήσια, μονοπωλούν τις συζητήσεις και κυριαρχούν στα κοινωνικά δίκτυα. Οι ψύχραιμες φωνές, και όχι αναγκαστικά αριστερές, περιθωριοποιούνται.

Ταυτόχρονα, εφαρμόζονται χωρίς καμιά αντίδραση πολύ

δυσμενείς πολιτικές για το σύνολο της κοινωνίας. Και μιλώντας για τα νησιά, η αύξηση κατά 6% της τιμής των ακτοποϊκών εισιτηρίων, τα μονοπώλια που κατέργησαν εκπτώσεις, η συζήτηση για την κατάργηση του μεταφορικού ισοδύναμου και, στα γενικότερα, το ασφαλιστικό, οι αλλαγές στην παιδεία και τα εργασιακά, η καταστολή, κ.ά. Επιπρόσθετα, ακόμα και σε ζητήματα όπου η ευθύνη ανήκει αποκλειστικά στην

εύκολα μετατρέπεται σε όχλο. Η προσπάθεια μειοψηφιών να απομονώσουν τις ρατσιστικές φωνές και, αναγνωρίζοντας τα προβλήματα που δημιουργεί η όλη κατάσταση και στους ντόπιους, να μιλήσουν για δικαιώματα και των προσφύγων (στο άσυλο, σε αξιοπρεπή στέγαση, στην περίθαλψη και την εκπαίδευση) είναι επίπονη και μερικές φορές επικίνδυνη για αυτούς που το πράττουν.

κυβέρνηση – υποστελέχωση και έλλειψη υλικών στα νοσοκομεία – η κοινωνία στρέφεται ενάντια στον πιο ευάλωτο, τον πρόσφυγα, που «γεμίζει» τα νοσοκομεία (ελλείπει και πρωτοβάθμιας περίθαλψης στα καμπ) και μας παίρνει τη σειρά.

Η μάχη ενάντια στις υπερδομές-φυλακές

Η μάχη που δίνεται σήμερα στα νησιά αφορά στις νέες υπερδομές που έχει ανακοινώσει το επανασυσταθέν υπουργείο. Με επιτάξεις περιοχών, όπως στη Χίο, και τη γαλάζια τοπική αυτοδιοίκηση να προσπαθεί να έχει και την πίτα ολόκληρη και το σκύλο χορτάτο, η ανάπτυξη ενός φιλοπροφυγικού λόγου που μιλάει για ανθρώπινα δικαιώματα και για συνθήκες διαβίωσης είναι εξαιρετικά δύσκολη και δεν επαρκεί. Η κοινωνία σε σύγχυση χειροκροτεί ταυτόχρονα τα ακροδεξιά αλλά και τα φιλοπροφυγικά επιχειρήματα και πολύ

πλέον δεν αρκούν τα επιχειρήματα για τον πραγματικό υπαίτιο της κατάστασης που βιώνει η κοινωνία, για απεγκλωβισμό των προσφύγων, για κλείσιμο των κολαστηρίων, πολλώ δε μάλλον για δικαιώματα και των διαφορετικών, των αλλόθρησκων. Απαιτείται άμεσα να ξανακοιτάξουμε το ιδεολογικό μας οπλοστάσιο, αλλά κυρίως να δούμε τα μέσα με τα οποία θα μπορέσουμε να αποκτήσουμε πρόσβαση στην κοινωνία και να ξαναβάλουμε τα αυτονόητα στη συζήτηση.

Ερμιόνη Φρεζούλη

Επί του πιστηρίου: Το κείμενο γράφτηκε λίγες μέρες πριν την απόβαση των ΜΑΤ στα νησιά και την επίδειξη κυβερνητικού αυταρχισμού, αλλά και την καθολική αντίδραση που οδήγησε στην άρον άρον αναχώρησή τους. Μια μάχη κερδήθηκε, ωστόσο, το ποιος την καρπώνεται δεν είναι σε όλες τις περιπτώσεις ενθαρρυντικό. Το στοιχείο είναι να μην αφήσουμε όλο αυτό τον κόσμο που κοιτάει δεξιά/ακροδεξιά, να καταλήξει τελικά εκεί.

Το κυρίαρχο αγροτο-διατροφικό σύστημα στην κλιματική αλλαγή:

Θύτης και θύμα μαζί

Ο τρόπος που παράγονται και κυκλοφορούν τα τρόφιμα στο εμπόριο –ό,τι λέμε δηλαδή «αγροτικές πολιτικές» και «πολιτικές τροφίμων»– έχει συμβάλει σημαντικά στην κλιματική αλλαγή και την όξυνση άλλων περιβαλλοντικών προβλημάτων (όπως η νιτρορύπανση ή η οξίνιση των θαλάσσιων υδάτων). Με τη σειρά τους, τα προβλήματα αυτά επιδρούν καταλυτικά στο πού (θα) μπορούμε να παράγουμε και τι. Την ίδια στιγμή, η παραγωγή και η κατανάλωση τροφίμων επηρεάζεται από την τάξη, το φύλο, την ηλικία, την πολιτισμική ταυτότητα, τις διαθέσιμες ποσότητες και ποιότητες τροφίμων, τις ατομικές προτιμήσεις.

Το διατροφικό, λοιπόν, δεν είναι και το πιο απλό ζήτημα. Ιδίως για τμήματα της Αριστεράς με μικρή ενασχόληση, ελάχιστες δυνάμεις στην περιφέρεια και ουσιαστικά χωρίς οργανική σύνδεση με τον αγροτικό και κτηνοτροφικό κόσμο.

Αντιφάσεις και προβλήματα των σύγχρονων διατροφικών συστημάτων

Το κυρίαρχο αγροτο-διατροφικό σύστημα, δηλαδή η διεθνοποιημένη, βιομηχανοποιημένη και εντατική γεωργία και κτηνοτροφία, παρά την υπεράντληση φυσικών πόρων, τις ρυπογόνες πρακτικές που ακολουθούν και το εξευτελιστικά χαμηλό κόστος της αγροτικής εργασίας, αποτυγχάνει να παρέχει φθινό, ποιοτικό και θρεπτικό φαγητό σε επαρκείς ποσότητες για όλες και όλους.

Στις χώρες του λεγόμενου «αναπτυσσόμενου κόσμου» οι φτωχοί υποσιτίζονται, ενώ στον «αναπτυγμένο κόσμο» οι χρόνιες παθήσεις και οι θάνατοι που σχετίζονται με την κακή διατροφή πλήττουν σημαντικά τμήματα του πληθυσμού. Σε ένα παράλληλο σύμπαν, οι μεσαίες και ανώτερες τάξεις του δυτικού κόσμου –παραδομένες μέσα στις μεταοικιστικές τους αναζητήσεις– προσπαθούν να απομακρυνθούν από την ενεργό βόρα και απάνθρωπη βιομηχανική κτηνοτροφία. Για το σκοπό αυτόν, δημιουργούν νέες διατροφικές μόδες –σόγια, κινόα, αβοκάντο– η εντατική καλλιέργεια των οποίων συνοδεύεται από σοβαρές κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις – από την εκτίναξη της τιμής της κινόα στα ύψη, που κατέστησε ένα από τα βασικότερα τρόφιμα των ιθαγενών της Λατινικής Αμερικής απλησίσαστο ακόμα και για τους ίδιους τους

παραγωγούς, έως την αποψίλωση τροπικών δασών για την καλλιέργεια φοινικόδεντρων και αβοκάντο.

Και τι να (πρωτο)κάνουμε;

Για να αλλάξουμε το διατροφικό μας σύστημα δεν υπάρχει ένα συγκεκριμένο πράγμα το οποίο να μπορούμε και να πρέπει να κάνουμε όλοι. Οι κατευθύνσεις επιλέγονται με βάση τις δυνατότητες και σύμφωνα με τις ανάγκες μας:

- Να έρθουμε κοντά και να υπερασπιστούμε τα δικαιώματα των ανθρώπων που παράγουν την τροφή μας (όπως κάναμε με τους εργαζόμενους της ΒΙΟ.ΜΕ., τους εργατές της Χαλυβουργικής, τις καθαρίστριες του Υπουργείου Οικονομικών).
- Να στεκόμαστε δίπλα στους αγώνες των αγροτών για το δικαίωμα διατήρησης και καλλιέργειας παραδοσιακών σπόρων, για φτηνούς καλλιεργητικούς πόρους, για δίκαιες τιμές στα προϊόντα τους.
- Να μοιραστούμε με τους παραγωγούς τους κινδύνους και τα κόστη των καταστροφών που επιφέρει η κλιματική αλλαγή στις σοδειές μέσω εγχειρημάτων κοινωνικά υποστηριζόμενης γεωργίας:

Στην κοινωνικά υποστηριζόμενη γεωργία δημιουργούνται συμμετοχικά παραγωγικά σχήματα όπου οι καταναλωτές μοιράζονται με την/τις παραγωγό/ούς το κόστος της παραγωγής μέσω σταθερών οικονομικών συνδρομών και λαμβάνουν προϊόντα σε ποσότητες, συχνότητα και ποικιλία ανάλογη της παραγωγικής δυνατότητας της καλλιέργειας. Τα χαρακτηριστικά της τελευταίας (εποχικότητα ή μη, ολοκληρωμένη ή βιολογική καλλιέργεια, αγρο-οικολογικές πρακτικές

κ.λπ.) συναποφασίζονται από την ομάδα.

- Να επιλέγουμε εποχιακά τρόφιμα που παράγονται όσο το δυνατόν πιο κοντά εκεί που θα καταναλωθούν, αποφεύγοντας τις ρυπογόνες μεταφορές μεγάλων αποστάσεων. Αν αυτά ισχύουν για τη μικρή κλίμακα, στη μεγαλύτερη χρειαζόμαστε πρωτοβουλίες για τη διασφάλιση του κοινωνικού δικαιώματος σε επαρκή, ποιοτική και θρεπτική τροφή για όλες και όλους.
- Να απαιτήσουμε τη θεσμοθέτηση και τον πολλαπλασιασμό των πρωτοβουλιών διάσωσης –και άνευ όρων διανομής σε όσες το έχουν ανάγκη– των αδιάθετων αλλά κατάλληλων προς κατανάλωση τροφίμων.
- Ακόμα περισσότερο, να υποστηρίξουμε πρωτοβουλίες αλληλεγγύης «από τα κάτω» και να στήσουμε δίκτυα αλληλοϋποστήριξης μεταξύ των παραγωγών που κινδυνεύουν να παρατήσουν το επάγγελμά τους μη βρίσκοντας δίκαιες τιμές για τα προϊόντα τους και των εργατικών και αποκλεισμένων στρωμάτων των πόλεων που δυσκολεύονται ή αδυνατούν να έχουν πρόσβαση σε ποιοτικά φρέσκα τρόφιμα.
- Να παλεύουμε για φθινό και ασφαλές πόσιμο νερό σε όλα τα σπίτια και για ελεύθερη πρόσβαση σε πόσιμο νερό στους δημόσιους χώρους, στα πάρκα και τις γειτονιές των αστικών κέντρων.

Τέλος, στα πολύ δικά μας, μας αναλογεί μια συλλογική δέσμευση και η πρωτοβουλία για αναθεώρηση και προσαρμογή των πρακτικών μας στη διανομή τροφίμων και ποτών στα κινηματικά γεγονότα που διοργανώνουμε (είδος τροφίμων, υλικά συσκευασίας κ.ά.). Αυτό ως μια πρώτη έμπρακτη προσπάθεια στο πλαίσιο του αγώνα για πιο φιλικές προς το περιβάλλον διατροφικές συνήθειες.

Μαρία Παπαδοπούλου

Όχι στις εξορύξεις υδρογονανθράκων

Στις **28 Μάρτη** ο Πανελλαδικός Συντονισμός Πρωτοβουλιών διοργανώνει πορεία ενάντια στις εξορύξεις υδρογονανθράκων. Όπως λέει ο Συντονισμός στην αφίσα του «Σταματάμε την καταστροφή του περιβάλλοντος, τη λεηλασία των κοινοτήτων, τον πόλεμο».

Το ζήτημα των εξορύξεων αφορά ολόκληρη σχεδόν τη χώρα από την ώρα που μεγάλα τμήματα της επικράτειας από το 2011 και μετά παραχωρήθηκαν σε πετρελαϊκές εταιρίες για έρευνα και κατόπιν εξόρυξη και εκμετάλλευση των κοιτασμάτων που ενδεχομένως βρεθούν. Κατά την περίοδο 2014-2019 κυρώθηκαν από τη Βουλή των Ελλήνων 11 συμβάσεις μίσθωσης για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης. Οι συμβάσεις αφορούν τέσσερα χερσαία και επτά θαλάσσια τεμάχια στη Δυτική και τη Νοτιοδυτική Ελλάδα. Τα χερσαία είναι Αιτωλοακαρνανία, Ιωάννινα, Άρτα-Πρέβεζα, Βορειοδυτική Πελοπόννησος και τα θαλάσσια Κατάκολο, Πατραϊκός Κόλπος, Δυτικά Κρήτης, Νοτιοδυτικά Κρήτης και Ιόνιο. Οι εταιρίες που έχουν εμπλακεί είναι η Total, Exxon Mobil, Energean, Ελληνικά Πετρέλαια, Repsol, Edison.

Η φρενίτιδα της υποτιθέμενης ανάπτυξης μέσω εξορύξεων έχει οδηγήσει σε μια ιδιότυπη ομερτά ανάμεσα σε κυβέρνηση, αντιπολίτευση και ΜΜΕ για το θέμα. Επικρατεί άκρα του τάφου σιωπή ακριβώς γιατί όλοι ομνύουν με κάθε ευκαιρία ότι οι εξορύξεις είναι η απάντηση σε κάθε ερώτηση περί «ανάπτυξης» και «προόδου».

Οι συμβάσεις του κράτους με τις εταιρίες εξασφαλίζουν στις δεύτερες κέρδη και καθόλου εμπόδια, όπως περιβαλλοντικοί έλεγχοι ή διαβουλεύσεις με τις τοπικές κοινωνίες. Καθόλου πρωτότυπο για την καπιταλιστική μεγέθυνση να επιθυμεί να λεηλατήσει και να αφαιρέσει. Εξάλλου δεν είναι πρωτότυπο να πούμε ότι η Ελλάδα έχει συνηθίσει σε τέτοιους είδους συμβάσεις διότι το εγχώριο κεφάλαιο πάντα ήταν... διεθνιστικό.

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ
ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΙΣ ΕΞΟΡΥΞΕΙΣ
ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ
ΠΟΡΕΙΑ**

**ΣΑΒΒΑΤΟ
28 ΜΑΡΤΙΟΥ
6 μ.μ.
ΠΡΟΠΥΛΑΙΑ**

ΣΤΑΜΑΤΑΜΕ

- ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
- ΤΗ ΛΕΗΛΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
- ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

Το δέλεαρ της εργασίας είναι αυτό που χρησιμοποιείται κατά κόρον για να εξασφαλίσει την ανοχή των τοπικών κοινοτήτων και οι εταιρίες και οι κυβερνήσεις. Το ίδιο συνέβη και στην περίπτωση των εξορύξεων χρυσού στη Χαλκιδική, μόνο που εκεί υπήρξε ένα μεγάλο κίνημα να αντιδράσει και να προτείνει εναλλακτικούς τρόπους ανάπτυξης και εξασφάλισης εργασίας στην περιοχή.

Οι εξορύξεις είναι σαφώς ανταγωνιστική δραστηριότητα και με τον πρωτογενή τομέα —γεωργία, αλιεία, μελισσοκομία— αλλά και με τον τουρισμό. Εξόρυξη πετρελαίου σημαίνει πλήρη στροφή στην οικονομία και τη φυσιογνωμία μιας περιοχής και η καλύτερη τύχη που μπορεί να έχει ο άνθρωπος που πουλάει την εργατική του δύναμη είναι να δουλέψει σαν σκλάβος στις πετρελαϊκές εταιρίες.

Οι συνέπειες πολλές. Δεν σταματούν σε αυτές τις επιπτώσεις μόνο, αλλά εκτείνονται στα εξοπλιστικά προγράμματα που αυξάνονται γιατί όλες οι εξορύξεις παντού στον κόσμο συνοδεύονται από μιλιταρισμό και γεωπολιτικές διενέξεις. Φτάνουν δε και μέχρι εκκαθαρίσεις πληθυσμών που αντιστέκονται στις ληστρικές αυτές δραστηριότητες σε περιοχές του πλανήτη όπου δραστηριοποιούνται πετρελαϊκές εταιρίες. Είναι γνωστή η ιστορία των δραστηριοτήτων της Shell στο Δέλτα του Νίγηρα, όπου αποκαλύφθηκε από έγγραφα που είδαν το φως της δημοσιότητας ότι συνεργαζόταν με το στρατό στη Νιγηρία και διάφορες ένοπλες ομάδες χρηματοδοτώντας επιχειρήσεις που κατέπνιγαν τις αντιδράσεις του πληθυσμού. Η καταστολή είναι ένα από τα όπλα που κατά κόρον έχουν χρησιμο-

ποιηθεί και στην Ελλάδα ενάντια σε περιβαλλοντικά κινήματα, από τη Χαλκιδική μέχρι τη Λευκίμμη και από την Κερατέα μέχρι τον Αποκόρωνα.

Εκτός από απειλή πολέμων και καταστολή, οι υδρογονάνθρακες σημαίνουν επίσης, μεταξύ άλλων, αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, αποψίλωση δασών, ρύπανση νερών και γαιών, σεισμικότητα, προβλήματα υγείας.

Η κυρίαρχη αφήγηση βέβαια με το περιτύλιγμα της βιώσιμης ανάπτυξης (sic!) επιχειρηματολογεί για την ανάγκη μείωσης των εκπομπών για περιβαλλοντικούς λόγους, άρα μείωση της ενέργειας από άνθρακα και αντικατάστασή της από υδρογονάνθρακες! Όχι και τόσο επιστημονική άποψη για τη μείωση των εκπομπών... Επίσης η κυρίαρχη ρητορεία ξιφουλκεί υπέρ της ενεργειακής ανεξαρτησίας της χώρας, η οποία κατά τη γνώμη τους θα επιτευχθεί παραδίδοντας το 1/3 (προς στιγμήν) της επικράτειας σε πετρελαϊκές εταιρίες και σε στρατοκρατικά συμφέροντα. Περίεργη άποψη για την ανεξαρτησία αλήθεια!

Σε μεγάλο βαθμό αυτές οι απόψεις και αυτή η πολιτική που συνοδεύεται με εναγκαλισμούς με Αμερική και Ισραήλ μάς έχουν ήδη εμπλέξει σε ελληνοτουρκικούς ανταγωνισμούς με αφορμή τις εξορύξεις στη ΝΑ. Μεσόγειο και με τεράστιες ευθύνες της ελληνικής πλευράς, που μπορεί να φτάσουν τόσο μακριά (και τόσο κοντά) όσο η διχοτόμηση του νησιού.

Οι εναλλακτικές λύσεις είναι πολλές και πρέπει τα κινήματα να πιέσουν γι' αυτή την απαραίτητη στροφή μακριά από τους συγκεκριμένους ενεργειακούς - πολεμικούς σχεδιασμούς. Στην Ελλάδα η πιο ώριμη περιοχή για να αρχίσει εξόρυξη είναι το Κατάκολο και οι δραστηριότητες θα αρχίσουν το 2020 όπως ανακοίνωσε η εταιρία Energean oil. Ακολουθούν με διάφορες διαβαθμίσεις οι υπόλοιπες περιοχές.

ΝΑ ΜΗΝ ΤΟ ΕΠΙΤΡΕΨΟΥΜΕ!

Κυριακή Κλοκίτη

Εκπαιδευτική αναδιάρθρωση:

Η αποδόμηση του δημόσιου πανεπιστημίου

Τα τελευταία χρόνια η δομική αλλαγή του ελληνικού Πανεπιστημίου φαίνεται να είναι ο κύριος στόχος των εκάστοτε κυβερνήσεων στην κατεύθυνση της ιδιωτικοποίησής του και της διάρρηξης οποιασδήποτε συλλογικής διαδικασίας εντός αυτού. Η επίθεση της τωρινής κυβέρνησης ξεκινά από την κατάργηση του ασύλου και περνά εντέχνως στην ολομέτωπη αναδιάρθρωσή του.

Κεντρικός στόχος της εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης, όπως αποδεικνύεται από τα έως τώρα βήματα της κυβέρνησης, είναι η αλλαγή του τρόπου χρηματοδότησης των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, και μάλιστα σε μια εποχή που τα κρατικά κονδύλια για την παιδεία διαρκώς μειώνονται. Την κατεύθυνση αυτή εξυπηρετεί το **προσφάτως ψηφισθέν νομοσχέδιο για την αξιολόγηση των ΑΕΙ**. Κατ' αρχάς προβλέπεται πως η **Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ)**, που αξιολογούσε τα ιδρύματα με ποιοτικά κριτήρια, τώρα μετονομάζεται σε Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ). Ουσιαστικά η αλλαγή **κατά τον τρόπο αξιολόγησης έγκειται στο ότι το 80% αυτής θα εξακολουθήσει να δίδεται στη βάση αντικειμενικών κριτηρίων ενώ το υπόλοιπο 20% θα δίδεται με τη μορφή bonus σε εκείνα τα ιδρύματα που θα πληρούν μια λίστα από νέα κριτήρια «προόδου»**. Τα κριτήρια αυτά αφορούν κατά κύριο λόγο την απορρόφηση των αποφοίτων από την αγορά εργασίας, την ερευνητική δραστηριότητα καθώς και την αναλογική σχέση εισακτέων- αποφοίτων. Τα πανεπιστήμια που παρεκκλίνουν από το πρότυπο αυτό θα χάνουν το 20% το οποίο θα διανέμεται εκ νέου στα υπόλοιπα ιδρύματα.

Όλα τα παραπάνω συνοψίζουν ένα

δυστοπικό πεδίο δραστηριότητας των ιδρυμάτων τα οποία ευρισκόμενα πλέον σε μια αρένα θανάτου θα ανταγωνίζονται με σκληρούς όρους το ένα το άλλο για την κατάκτηση του «πολυπόθητου» 20%. Ταυτόχρονα τα ιδρύματα, χτίζοντας ένα προφίλ ελκυστικό και στα πρότυπα των δυτικών πανεπιστημίων, θα αναγκαστούν να στραφούν στο ιδιωτικό κεφάλαιο εξασφαλίζοντας χορηγίες για τη διεξαγωγή της ερευνητικής τους δραστηριότητας. Μια έρευνα που θα εξυπηρετεί ακριβώς τα συμφέροντα των χορηγών στην αγορά και καμιά σχέση δεν θα έχει με την κοινωνικά χρήσιμη γνώση που οφείλουν να προσφέρουν τα πανεπιστήμια. Στην ίδια κατεύθυνση θα κινηθούν και τα προγράμματα σπουδών, που θα αλλάξουν άρδην προκειμένου να ταιριάζουν στις ανάγκες της αγοράς. Επιπλέον η αξιολόγηση στη βάση της αναλογίας εισακτέων - αποφοίτων θα οδηγήσει αναπόφευκτα είτε σε πιθανή μείωση των εισακτέων είτε σε διαγραφές φοιτητών-ριών, προοπτική που ευαγγελίζεται το υπουργείο από την αρχή της χρονιάς.

Η αξιολόγηση δηλαδή, θα λειτουργεί και ως μοχλός πίεσης που θα εγγυάται την κανονικότητα και την πειθαρχία μέσα στα πανεπιστήμια. Χαρακτηριστικό είναι δε ότι η υπουργός έχει αφήσει ανοιχτό το ενδεχόμενο να αξιολογούνται αρνητικά τα ιδρύματα που τελούν υπό κατάληψη, κάνοντας σαφή τη διάθεσή της να πολεμήσει κάθε μορφή οργάνωσης και αντίστασης των φοιτητών απέναντι στην αναδιάρθρωση. Βλέπουμε, λοιπόν, πως καμιά ουσιαστική αλλαγή στην ποιοτική αναβάθμιση των πανεπιστημίων δεν φέρνει το εν λόγω νομοσχέδιο, καθώς μοναδικός στόχος του είναι να συνδέσει την ακαδημαϊκή δραστηριότητα με την αγορά εργασίας ενώ ταυτόχρονα θα πειθαρχήσει τα ιδρύματα και κατά συνέπεια τους φοιτητές, ώστε να συμμορφωθούν με τα εκάστοτε μέτρα που θέλει να προωθήσει το υπουργείο. Εξάλλου ποιοτική αναβάθμιση στην παιδεία δεν θα μπορούσε ποτέ να επιτευχθεί μέσα από διαδικασίες όπως η αξιολόγηση, που δομικά είναι συνδεδεμένες με κριτήρια ποσοτικά, όπως αυτά της αγοράς, και όχι ποιοτικά όπως αυτά που συνάδουν στο αγαθό της γνώσης, το οποίο και αντιμετωπίζουν μόνο ως εμπόρευμα.

Η επίθεση όμως συνεχίζεται και απέναντι στο άρθρο 16 του Συντάγματος περί δημόσιας παιδείας καθώς και η ιδεολογική μεταβολή που δημιουργεί στις συνειδήσεις επαναλαμβάνοντας ξανά και ξανά την ίδια θέση: Πως τη

δημόσια παιδεία πρέπει να αποδείξεις ότι την αξίζεις ώστε να σου δοθεί. Η κυβέρνηση της ΝΔ, που χρόνια υποστηρίζει ανοιχτά την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων και την αναθεώρηση του άρθρου 16, πέρασε στην αρχή του έτους νομοσχέδιο για την ισοτιμία των πτυχίων ιδιωτικών κολλεγίων με τα αντίστοιχα των ΑΕΙ. Στην κατεύθυνση που είχε μπει η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ ήδη από πέρυσι, δημιουργεί νέο φορέα που θα αντιστοιχίζει με τελείως τυπικές διαδικασίες πτυχία κολλεγίων με πτυχία των ΑΕΙ, προσπαθώντας μάλιστα να παρακάμψει τελείως τον αρμόδιο φορέα για την ακαδημαϊκή ισοτιμία. Από εδώ και πέρα, δηλαδή, η διαδικασία της αντιστοίχισης στην ουσία θα συγκρίνει τυπικά τα προγράμματα σπουδών, χωρίς να συγκρίνει το περιεχόμενο αυτών. Η ρύθμιση αυτή, σε συνδυασμό με τη ρύθμιση που επιτρέπει σε κατόχους πτυχίου κολλεγίου να διδάσκουν στο Δημόσιο, παρακάμπτουν το άρθρο 16, μετατρέποντάς το σε ένα κενό περιεχομένου άρθρο που δεν προστατεύει το δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης.

Το νεοφιλελεύθερο πανεπιστήμιο, όπως το οραματίζονται, διασφαλίζει την παραγωγή εργαζομένων σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες της αγοράς. «Υπηρεσίες» που όντας δημόσιες δεν είναι ανταποδοτικές για το κράτος, γίνονται, στη σφαίρα του ιδιωτικού, εξαγωγίμο ακριβοπληρωμένο προϊόν για όσους έχουν την οικονομική δυνατότητα. Είναι γνωστό ότι τα ιδιωτικά κολλέγια προσφέρουν προγράμματα σπουδών, συνήθως αρκετά εξειδικευμένα, χωρίς ευθεία ανταπόκριση σε κάποιο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο. Αυτή ακριβώς είναι η ουσία όμως. Η κυβέρνηση θέλει ένα πανεπιστήμιο, που πέραν του ότι δεν θα είναι προσβάσιμο σε όλους, θα παράγει εργαζόμενους που για να βρίσκονται συνεχώς στην αγορά εργασίας θα πρέπει και να καταναλώνουν συνεχώς «υπηρεσίες» κατάρτισης.

Όσο η έρευνα και η εκπαιδευτική διαδικασία συνδέονται με την οικονομική ανταποδοτικότητα τόσο πιο εύκολα κατευθυνόμενες είναι και δεν έχουν καμιά σχέση με τις ανάγκες της κοινωνίας. Απέναντι σε αυτή την απαξίωση της γνώσης που παράγεται από τα πανεπιστήμια, η μόνη αναγκαία και ικανή συνθήκη είναι η πάλη για ένα πανεπιστήμιο πραγματικά δημόσιο και δωρεάν, προσβάσιμο και ανοιχτό σε όλες και όλους.

Δέσποινα Θεοδωροπούλου
Ασημίνα Ηλιοπούλου

Σκέψεις και προοπτικές ένα χρόνο (και κάτι) από την ίδρυση της Συνάντησης για μια Αντικαπιταλιστική Διεθνική Αριστερά

Συναντιόμαστε ξανά, έχουμε έναν κόσμο ν' αλλάξουμε...

Εδώ και ένα χρόνο, ένας κοινωνικά δραστήριος αλλά χωρίς κεντρική πολιτική έκφραση χώρος της αντικαπιταλιστικής και ριζοσπαστικής Αριστεράς ανασυγκροτείται.

Ένα χώρος με αγωνίστριες-ές που συμμετείχαν σε όλα τα σημαντικά κινήματα των τελευταίων ετών: από το αντιπαγκοσμιοποιητικό κίνημα, το «άρθρο 16», τον Δεκέμβρη 2008, μέχρι τις Πλατείες και το δημοψήφισμα. Ένα χώρος με αγωνίστριες-ές που στο σταυροδρόμι του καλοκαιριού του 2015 δεν αποδέχθηκαν το ΤΙΝΑ της μνημονιακής πολιτικής, αναζητώντας νέους, ρηξιακούς δρόμους πολιτικής συγκρότησης.

Και βεβαίως, ένα χώρος με νέες/νέους αγωνίστριες/αγωνιστές που ήρθαν για πρώτη φορά σε επαφή με το κίνημα και την Αριστερά μετά το 2015, συνάντησαν κάποιους από τους παραπάνω, προσπάθησαν από κοινού να οργανώσουν τις επίκαιρες κοινωνικές μάχες και πάνω σε αυτές να ψάξουν για νέα ερωτήματα και απαντήσεις μπροστά στο στρατηγικό «κενό» της ήττας του 2015.

Έτσι λοιπόν, όλες-οι αυτές-οί οι αγωνίστριες-ές, τον Δεκέμβριο του 2018, είτε συναντήθηκαν για πρώτη φορά είτε συναντήθηκαν ξανά, έκαναν ένα αποφασιστικό βήμα και έφτιαξαν ένα νέο όχημα κοινωνικών αγώνων και πολιτικής πάλης: τη Συνάντηση για μια Αντικαπιταλιστική Διεθνιστική Αριστερά, που σύντομα έγινε Συνάντηση.

Τα πρώτα βήματα της Συνάντησης μάλλον χαρακτηρίστηκαν από μια έκδηλη εσωστρέφεια, κυρίως λόγω της οργανωτικής συγκρότησης της νέας συλλογικότητας, με τη δημιουργία τοπικών συνελεύσεων αλλά και της «συντροφικής αμχανιάς» να βρεθούν κοινά πατήματα ανάμεσα στα μέλη της συλλογικότητας που είχαν κοινές αλλά και αρκετά διαφορετικές συλλογικές αναπαραστάσεις.

Ο πρόωρος ερχομός των εθνικών εκλογών μπορεί να παράτεινε κάπως την παραπάνω εσωστρέφεια, όμως το αποτέλεσμα τους έθεσε σε κίνηση τόσο τα μέλη της Συνάντησης, όσο και γενικότερα την Αριστερά και το κίνημα, καθώς:

- Η δεξιά παλινδρόωση της ΝΔ στην κυβέρνηση και η διαφαινόμενη συνέχιση της πολιτικής της μεταμνημονιακής «κανονικότητας» του ΣΥΡΙΖΑ με μεγαλύτερη ένταση και αυταρχισμό φάνηκε να θέτουν από την αρχή αναβαθμισμένα καθήκοντα στο κίνημα.
- Η συντριπτική ήττα των σχηματισμών της «δικής» μας Αριστεράς έδωσε το έναυσμα για νέες αναζητήσεις και ανακατατάξεις.

Στα παραπάνω επίδικα η Συνάντηση προσπάθησε να απαντήσει: Αφενός, συμμετείχε ενεργά σε όλες τις κινητοποιήσεις και αντιστάσεις που ξεπήδησαν ενάντια στην όξυνση της αντιδραστικής πολιτικής της ΝΔ.

Αφετέρου, πήρε πρωτοβουλίες από κοινού και με άλλες οργανώσεις (ΑΡΑΝ - Αναμέτρηση - ΔΕΑ) για τη δημιουργία ενός νέου χώρου διαλόγου και κοινής δράσης στην προσπάθεια για ευρύτερα πεδία συζητήσεων.

Στη βάση αυτών των επιδίκων γεννήθηκε επίσης η κοινή παραδοχή των μελών της Συνάντησης για την αναγκαιότητα της πιο ενιαίας λειτουργίας της συλλογικότητας και υπέρβασης του ομοσπονδιακού χαρακτήρα της. Μια παραδοχή που όμως δεν παραγνωρίζει τις υπαρκτές διαφορετικές προσεγγίσεις στο εσωτερικό της, ταυτόχρονα όμως με τη διάθεση αυτές να ανασυντεθούν.

Έτσι, η Συνάντηση ένα χρόνο (και κάτι) μετά την ίδρυσή της βρίσκεται μπροστά στη 2η Πανελλαδική της Συνδιάσκεψη (13-15 Μαρτίου) και ταυτόχρονα σε σημαντικές προκλήσεις:

- Να θέσει στόχους για τις κοινωνικές αντιστάσεις συμμετέχοντας ενεργά και οργανικά: Το μπλοκάρισμα των εξορυξέων υδρογονανθράκων, η διεκδίκηση συλλογικών συμβάσεων εργασίας, το κλείσιμο των κέντρων κράτησης προσφύγων και μεταναστών-ριών, η υπεράσπιση του δημόσιου χαρακτήρα του πανεπιστημίου, η ματαίωση των πλειστηριασμών και της αύξησης των ενοικίων λόγω Airbnb, η αναστολή του νόμου για τις διαδηλώσεις και η ανόρθωση της οξυμένης καταστολής και περιστολής δικαιωμάτων και η συμμετοχή στην παγκόσμια κινητοποίηση για το κλίμα στη Γλασκώβη είναι σημαντικά επίδικα όπου η Συνάντηση θα κληθεί να πάρει νέες πρωτοβουλίες απέναντι στη

γενική πολιτική «ανάπτυξης» και «ασφάλειας» της κυβέρνησης και τις παγκόσμιες προκλήσεις.

- Με βάση το «οξυγόνο» από τις κοινωνικές αντιστάσεις, αλλά και με μια σχετική αυτονομία από αυτές, να προσπαθήσει να δώσει πνοή στην αναζήτηση ενός νέου στρατηγικού σχεδίου για την ελληνική

Αριστερά. Με την επιλογή μας να συζητηθούν τα ζητήματα περιβαλλοντικής και οικονομικής κρίσης στη 2η Συνδιάσκεψη ορίστηκε ένα πλαίσιο στρατηγικού διαλόγου, έχοντας όμως επίγνωση ότι κομβικά στρατηγικά ερωτήματα παραμένουν προς συλλογική απάντηση.

- Με βάση την κοινή δράση στους κοινωνικούς αγώνες και διαλεκτικά με το βέθεμα του στρατηγικού διαλόγου, να πάρει περαιτέρω πρωτοβουλίες για το προχώρημα της πολιτικής επικοινωνίας μεταξύ των οργανώσεων της Αριστεράς και ανέταχτων αγωνιστών-ριών, βαθαίνοντας και διευρύνοντας το χώρο κοινής δράσης και διαλόγου με βήματα συντροφικής ειλικρίνειας και υπερβατικής διάθεσης.

Με υλικά λοιπόν τις συλλογικές μας αναπαραστάσεις, από τις γεμάτες πλατείες και τις μεγαλειώδεις κινητοποιήσεις των περασμένων ετών, την αλληλεγγύη που γεννήθηκε στο City Plaza, μέχρι τα φετινά γεμάτα φοιτητικά αμφιθέατρα και την αντικαταστατική συναυλία στην Αθήνα, αλλά και την πεποίθηση ότι η νέα Αριστερά, οι νέες αντιστάσεις και νέες νίκες, εάν προκύψουν, θα είναι το αποτέλεσμα της συλλογικής δράσης και ενασχόλησης με το κίνημα στο τώρα απλών εργαζόμενων, ανέργων, φοιτητών και άλλων πληττόμενων κοινωνικών ομάδων, το ταξίδι και η περιπλάνηση για να ανοίξουμε «δρόμους πλατιούς ενάντια στο σκότος, ξαναμοιράζοντας τ' αστέρι σε όσους κοπιόσουν να 'ρθουν» συνεχίζεται...

Άκης Ζαρκαδούλας

Σκέψεις

Η καταίγίδα είναι αυτό που λέμε πρόοδος

Ο φόβος αποτελεί τα τελευταία πέντε χρόνια, αν μας επιτραπεί μια χοντροκομμένη περιοδολόγηση, τη βασική ορίζουσα της συλλογικής βούλησης. Κατά τη διάρκεια αυτή, ο συλλογικός μας φόβος ωρίμασε και αποκρυσταλλώθηκε, στην καταστολή και την

μεταναστών στα ελληνοτουρκικά σύνορα, που εξελίσσεται κατά τη συγγραφή του κειμένου αυτού. Ωστόσο, ο κρατικός μηχανισμός έχει δείξει την απαξία του απέναντι στους νόμους που μεσιδηρά πυγμή προσπαθεί να επιβάλλει, απέναντι και στον ντόπιο πληθυσμό, στην ποινικοποιημένη γειτονιά των Εξαρχείων, στο

μιας ολόκληρης γενιάς νέων ανθρώπων, θα ήταν ακριβής, αλλά παραμένει προφανής.

Η Ομάδα Νομικής Βοήθειας έχει εμπλακεί στην υπόθεση της νομικής συνδρομής ενός μικρού μόνο μέρους συλλήψεων που έλαβαν χώρα τους τελευταίους μήνες. Κατανοώντας τη μερικότητα των παρεμβάσεών μας, πιστεύουμε ότι αποτελούν μέρος μόνο των εγχειρημάτων που σκοπό θα έχουν να αναδείξουν τις θεσμικές, νομικές και ουσιαστικές παραβιάσεις που συντελούνται στο όνομα του δόγματος νόμος και τάξη. Από τη σύντομη αυτή πορεία έχει διαπιστωθεί πως σημαντικό κομμάτι της νέας κανονικότητας την οποία βιώνουμε αποτελούν οι παράτυποι έλεγχοι, οι άγριοι ξυλοδαρμοί, οι παράνομες φωτογραφήσεις και οι εισβολές σε κατοικίες. Τα περιστατικά αυτά, τα οποία λόγω της ανάδειξής τους από δημοσιογράφους και από πολίτες, είδαν το φως της δημοσιότητας μέσω μαρτυριών, βίντεο και φωτογραφιών και καταδεικνύουν την απροκάλυπτη παραβίαση των εγγυήσεων του νόμου, βρήκαν ως τώρα μόνη απάντηση τη συνεχή επίδειξη περιφρόνησης στην πι-

θανότητα επιβολής κυρώσεων και επιχειρούν να καταλήξουν σ' ένα εμπεδωμένο αίσθημα προστατευόμενης ασυλίας. Την ίδια στιγμή, μάλιστα, έχουν δημιουργηθεί ως θεσμικό αντίβαρο επιτροπές για την «τακτική παρακολούθηση της διαδικασίας υλοποίησης παρατηρήσεων και πορισμάτων του Συνηγόρου του Πολίτη που αφορούν τη διοικητική διερεύνηση πειθαρχικών παραπτωμάτων» της αστυνομίας.

Απέναντι στη νέα αυτή έκφανση του δόγματος νόμος και τάξη και με πλήρη συνείδηση πως οι παρεμβάσεις στο νομικό επίπεδο, αν δεν συνοδεύονται από αντίστοιχη κινηματική ενεργοποίηση και δράση, δεν μπορούν να είναι πράγματι αποτελεσματικές, η δράση της Ομάδας Νομικής Βοήθειας θα συνεχιστεί και το επόμενο διάστημα με μια σειρά από δίκες που αφορούν την άγρια καταστολή των προηγούμενων μηνών, αλλά με διαρκή μέριμνα να συνδράμουμε όσες και όσους αντιμετωπίζουν στην καθημερινότητά τους την κρατική καταστολή στις διάφορες μορφές εμφάνισής της.

Λίνα Θεοδώρου
Αναστασία Ματσούκα

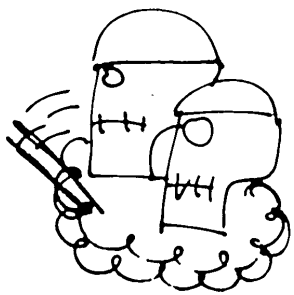

ποινικοποίηση της αλληλεγγύης και της διαμαρτυρίας, καθώς πλέον μοναδικός οδοδείκτης απέμεινε η ιδιωτική διαχείριση των δεινών της κρίσης. Εντός του πλαισίου αυτού, η περιστολή των δικαιωμάτων των πολιτικά αδύναμων και των διαμαρτυρούμενων μειοψηφιών μετατράπηκε και μετατρέπεται σε άγρια καταστολή, με πιο εκκωφαντικό παράδειγμα τη στρατιωτική επιχείρηση εναντίων προσφύγων και

πέρας μεγάλων πορειών αλλά και σε μεμονωμένα περιστατικά. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, μοναδική σταθερά στη συμπεριφορά των ανδρών της ΕΛΑΣ, η προσπάθειά τους να εξευτελίσουν τα άτομα, στη μαζική τους πλειονότητα πολύ νεαρά, διαδηλωτριές, περαστικές-ούς και θαμώνες καφενεύων, ξεγυμνώντας και εξευτελίζοντάς τους. Οι συμβολισμοί της απόπειρας τρομοκράτησης και υποταγής

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Α Υ Τ Ο Τ Η Τ Α Σ

- Αγωνιζόμαστε ενάντια στον καπιταλισμό, την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, τη δικτατορία των αγορών και την εμπορευματοποίηση της ζωής μας, για μια κοινωνία ίσης ελευθερίας και ελεύθερης ισότητας, για την κοινωνική απελευθέρωση και τον κομμουνισμό.
- Αγωνιζόμαστε ενάντια στον εθνικισμό και το ρατσισμό, για την ενότητα των εργαζομένων πέρα από σύνορα και πατρίδες, ενάντια στον ιμπεριαλισμό και το μιλιταρισμό, στο πλευρό όλων των λαών και των κινημάτων που παλεύουν ενάντια στην κατοχή, για την εθνική αυτοδιάθεσή τους.
- Αγωνιζόμαστε ενάντια στις έμφυλες διακρίσεις, το σεξισμό, την ομοφοβία και την πατριαρχία, εμφορούμενες-οι από το φεμινιστικό «μια αναγκαία σύγκρουση για ένα κοινό μέλλον», για έναν κόσμο όπου ο προσωπικός αυτοκαθορισμός θα αποτελεί προϋπόθεση της συλλογικής ευτυχίας.
- Αγωνιζόμαστε ενάντια στη λεηλασία του περιβάλλοντος και τη νεοφιλελεύθερη αρπακτικότητα, για την εφαρμογή ενός διεθνούς σχεδίου ολιγαρχούς αφθονίας, ήπιων μορφών ενέργειας, ισόρροπης ανάπτυξης και διεθνούς αλληλεγγύης.
- Αγωνιζόμαστε για τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα με την οπτική τόσο της βελτίωσης της ζωής των κυριαρχούμενων τάξεων όσο και της διεύρυνσης των χώρων ελευθερίας των κοινωνικών αγώνων και κινημάτων.
- Αγωνιζόμαστε για την ανασύνθεση και την αντεπίθεση του κοινωνικού κινήματος, τη δημιουργία συγκρουσιακών ανατρεπτικών υποκειμένων, για μια Αριστερά αντικαπιταλιστική, διεθνιστική και ελευθεριακή.

Για την κατάσταση του εργατικού κινήματος

Εργασιακά

Με δεδομένη την κεντρικότητα της εργατικής τάξης στην υπόθεση της ανατροπής της υπάρχουσας κατάστασης πραγμάτων και την οικοδόμηση μιας άλλης κοινωνίας, σύμφωνα με τις περισσότερες εκδοχές της Αριστεράς αλλά και άλλων τάσεων του ανταγωνιστικού κινήματος, το εργατικό κίνημα, η κατάσταση και οι προοπτικές του και η παρέμβαση σε αυτό, αποτελεί πάντα σημαντικό –αν όχι το πρώτο– στοιχείο που απασχολεί τη στρατηγική μας. Η κεντρικότητα αυτή δεν απορρέει μόνο από τις παλαιότερες θεωρητικές επεξεργασίες των «κλασικών» του μαρξισμού ή και πιο σύγχρονων θεωρητικών, αλλά επανέρχεται διαρκώς στο προσκήνιο όποτε εμφανίζονται μαζικές αντιστάσεις ή εξεγερσιακές διαδικασίες οπουδήποτε στον πλανήτη, με την στάση των εργαζομένων και το βαθμό οργάνωσής τους να παίζει καθοριστικό ρόλο.

Παρ' όλα αυτά, ειδικά ο χώρος της ευρύτερης ριζοσπαστικής και ανατρεπτικής Αριστεράς στην Ελλάδα έχει μεγάλα ελλείμματα στο συγκεκριμένο πεδίο. Από τη μια πλευρά, ιστορικοί - πολιτικοί λόγοι επέτρεψαν στο ΚΚΕ να γίνει μακράν η αδιαμφισβήτητα μαζικότερη αριστερή εκδοχή στους εργασιακούς χώρους. Εκτός αυτού, η άλλη Αριστερά, και ιδιαίτερα ο ΣΥΡΙΖΑ πριν τη διάσπασή του, έδωσαν μικρό βάρος στη συνδικαλιστική παρέμβαση, προκρίνοντας την παρέμβαση στα νέα κοινωνικά κινήματα, θεωρώντας το συνδικαλιστικό κίνημα στην Ελλάδα –εν πολλοίς– χαμένο παιχνίδι, ενώ ακριβώς η σύνδεσή του με τα νέα κοινωνικά κινήματα θα μπορούσε να το αναζωογονήσει. Η ταξική σύνθεση της ευρύτερης άλλης Αριστεράς συνέβαλε στο έλλειμμα: Αντλώντας τις δυνάμεις της κυρίως από τα πανεπιστήμια, οι προλετάριοι δεν ήταν συνήθως πλειοψηφία των μελών της. Αυτή η κατάσταση αλλάζει σήμερα λόγω των συνολικότερων ταξικών ανακατατάξεων στην ελληνική κοινωνία, που έχουν οδηγήσει και στη μαζικοποίηση των αριθμών των εργαζομένων φοιτητών, σε συνδυασμό με τη μαζικοποίηση του προκαριάτου, που διευρύνεται και σε επαγγελματικούς κλάδους που παλιότερα συγκροτούσαν τη νέα μικροαστική τάξη (δικηγόρους, μηχανικούς κ.λπ.).

Η κατάσταση του εργατικού κινήματος προφανώς δεν εμπνέει τους εργαζόμενους και τις εργαζόμενες να συμμετέχουν δίνοντάς τους ελπίδες για τη βελτίωση των όρων ζωής τους μέσα από το συνδικαλισμό. Τα συνδικάτα είχαν «εκπαιδευτεί» και μαζί με αυτά σχεδόν όλες οι εκδοχές συνδικαλισμού, ακόμα και οι πιο ριζοσπαστικές, στη λογική της διεκδίκησης με τα εργαλεία που έδινε το κατακτημένο θεσμικό πλαίσιο, και ιδίως τις προσφυγές στον ΟΜΕΔ για την κατοχύρωση Συλλογικών Συμβάσεων. Όταν το θεσμικό πλαίσιο εξέλιπε ελέω μνημονίων, άρχισε η ταχεία διάλυση. Η κατάσταση αυτή συνδυάζεται με την προϋπάρχουσα πολύ μικρή οργανωτική πυκνότητα (κάτω από 10% στον ιδιωτικό τομέα και ακόμα χαμηλότερα αν εξαιρεθούν οι πρώην ΔΕΚΟ και οι τράπεζες), δημόσια εκπροσώπηση από επαγγελματίες συνδικαλιστές μακριά από τον κόσμο της εργασίας, με τον Παναγόπουλο να

αποτελεί το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα.

Υπάρχουν όμως και σκιρτήματα αντίστασης. Δεν ήταν μόνο η μεγαλειώδης μάχη των εργαζομένων, που σε πολλές περιόδους έδωσαν αγώνες στους εργασιακούς χώρους ακόμα και χωρίς καμία κάλυψη, τόσο στις οξύνσεις των ταξικών αγώνων την περίοδο 2010-2015 με αποκορύφωμα τη διαβολοβδομάδα του δημοψηφίσματος. Καινούρια πρωτοβάθμια σωματεία ιδρύονται και σήμερα από νέους εργαζόμενους, μεγάλες απεργίες κατορθώνουν να αποσπούν –μικρές έστω– παραχωρήσεις (η απεργία της ΠΟΕ-ΟΤΑ το καλοκαίρι του 2017 ήταν τέτοιο παράδειγμα), κλαδικές απεργίες που οργανώνονται μεθοδικά (όπως αυτές του ΣΒΕΟΔ) παράγουν πραγματικές πιέσεις στις κυβερνήσεις και την εργοδοσία.

Για να μπορέσει όμως να ανακάμψει συνολικά το εργατικό κίνημα, χρειάζεται μεθοδική παρέμβαση από τις δυνάμεις της Αριστεράς. Παρέμβαση που πρέπει να αξιοποιήσει και νέες ιδέες, αλλά απαιτεί και την παραδοσιακή «δουλειά μυρμηγκιού» στους εργασιακούς χώρους και σταθερή κατεύθυνση.

- Να μαζικοποιηθούν τα υπάρχοντα σωματεία, να δημιουργηθούν νέα, να δοθεί βάρος στις διαδικασίες βάσης που επιτρέπουν στους απλούς εργαζόμενους να πάρουν τις αποφάσεις για την κατεύθυνση των συνδικάτων. Να ανοίξουν οι πόρτες των σωματείων για τους επισφαλώς εργαζόμενους και να υπάρχει μέριμνα για την κάλυψη των ανέργων, τουλάχιστον από τα ομοιοεπαγγελματικά σωματεία.
- Για να μαζικοποιηθούν τα πρωτοβάθμια σωματεία είναι ανάγκη οι εργαζόμενοι να δουν ότι μπορούν να βελτιώσουν τη ζωή τους μέσα από τη συμμετοχή. Να προστατευτούν από τις απολύσεις, να έχουν στήριξη, από συνδικαλιστικές και νομικές συμβουλές μέχρι τη συλλογική αγωνιστική θωράκιση απέναντι στους εργοδότες. Να μπορούν να διεκδικήσουν ξανά αυξήσεις στους μισθούς εν μέσω υπαρκτής ανάκαμψης των καπιταλιστικών κερδών. Αυτά για να επιτευχθούν, με διαλυμένο το εργατικό δίκαιο, απαιτείται να ξαναθυμηθούμε τα πρώτα βήματα του εργατικού

κινήματος, τις απευθείας διεκδικήσεις απέναντι στην εργοδοσία και τη χρήση και ασύμμετρων μέσων πίεσης. Μια απόλυση μπορεί να μην παρθεί πίσω από μια παράσταση διαμαρτυρίας, αλλά είναι πιθανό η εργοδοσία να υπαναχωρήσει αν πληγεί η εμπορική της εικόνα. Η μια απεργία μπορεί να μην είναι αρκετή για να κατοχυρωθεί μια Συλλογική Σύμβαση, αλλά εάν γίνει αγώνας με διάρκεια σε στιγμές που «πονάνε» περισσότερο τα αφεντικά, ενδέχεται να φέρει αποτελέσματα.

- Χρειάζεται να αγκαλιαστούν επίσης τα πιο ευάλωτα τμήματα της εργατικής τάξης, όπως οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, που αποτελούν πλειοψηφία της σε κάποιες περιπτώσεις στην Ελλάδα (όπως για παράδειγμα στους εργάτες γης). Να προταχθούν ξανά τα δικαιώματα των γυναικών από το εργατικό κίνημα, σε μια περίοδο που το δικαίωμα στη μητρότητα βάλλεται ευθέως στους εργασιακούς χώρους και οι γυναίκες έχουν επωμιστεί μεγαλύτερα βάρη στην αναπαραγωγική διαδικασία λόγω της κρίσης και της υποχώρησης του κοινωνικού κράτους. Να τεθούν ζητήματα που καίνε την καθημερινότητα των εργαζομένων, όπως το ζήτημα της στέγης και των δημόσιων συγκοινωνιών. Να μιλήσουν οι εργαζόμενοι μέσα από τα σωματεία για το περιεχόμενο της δουλειάς τους και στο όνομα του κοινωνικού συμφέροντος. Θα είχε, για παράδειγμα, σημασία να μπορούσε να τοποθετηθεί σήμερα η ΟΤΟΕ απέναντι στις τράπεζες και τη διαχείριση που κάνουν στα κόκκινα δάνεια και το επαπειλούμενο κύμα πλειστηριασμών.

Μέσα από μια τέτοια κατεύθυνση θα μπορούσε να υπηρετηθεί η αναζωογόνηση του εργατικού κινήματος, να επιτευχθεί ο συντονισμός περισσότερων σωματείων στη δράση, όπως γίνεται σήμερα ήδη σε κάποιους κλάδους αλλά και σε κεντρικό επίπεδο, με σωματεία που συνδιοργανώνουν και απεργιακές κινητοποιήσεις, όπως στις 19 Μάρτη του 2020. Αρκεί και σε αυτό το επίπεδο να επιχειρείται να υπηρετηθούν οι ανάγκες των εργαζομένων και όχι να γίνονται οι συντονισμοί πεδίο σύγκρουσης κεντρικών πολιτικών πλατφορμών, όπως έχει συμβεί σε κάποιες περιπτώσεις στο παρελθόν. Μέσα από αυτή τη διαδικασία ίσως προκύψουν και απαντήσεις για την υπέρβαση της κατάστασης και στα τριτοβάθμια όργανα και ειδικά στην ΓΣΕΕ, κατάσταση που οδηγεί σε στρατηγική αμηχανία όλη τη συνδικαλιστική Αριστερά, καθώς θέτει ερωτήματα που είναι εξαιρετικά δύσκολο να απαντηθούν.

Γιάννος Γιαννόπουλος

Αλήθειες και ψέματα για την ΑΟΖ

Ο Αδαμάντιος Κοραΐς έχει γράψει ότι εθνικό είναι το αληθές. Παρότι ο Κοραΐς θεωρείται θεμελιωτής της ελληνικής εθνικής συνείδησης, στην πράξη, όταν η αλήθεια αντίκειται στο «εθνικό συμφέρον» (ή ό,τι νοείται ως τέτοιο) τόσο το χειρότερο για την αλήθεια Το εθνικό συμφέρον που είναι στην πραγματικότητα το συμφέρον του κράτους και των ελίτ, πολύ συχνά μετατρέπεται σε μια μηχανή ψεύδους, συσκότισης και διαστρέβλωσης.

Το ζήτημα της ΑΟΖ δεν αποτελεί εξαίρεση στον... εθνικό κανόνα. Στη δημόσιο διάλογο θεωρείται σχεδόν αυτονόητο ότι η Ελλάδα και η Κύπρος έχουν 100% δίκιο και η Τουρκία έχει

είναι παντελώς ανυπόστατοι χαρακτηρισμοί του τύπου «Αττίλας 3» για τις τουρκικές παραβιάσεις στην ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας.

100% άδικο. Η έκφραση «τουρκικές προκλήσεις» συνοδεύει σχεδόν κάθε δημοσίευμα για το ζήτημα. Ωστόσο, πολιτικοί, δημοσιογράφοι και αναλυτές σπάνια εξηγούν τους όρους και το πλαίσιο που διέπει τις ΑΟΖ. Κι αυτό γιατί όταν ξεκαθαρίζει η αχλή των εθνικών στερεοτύπων, η εικόνα που διαμορφώνεται είναι πολύ πιο σύνθετη από αυτήν που παρουσιάζεται.

Να ξεκαθαρίσουμε το πλαίσιο

1. Η Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη μπορεί να φτάσει μέχρι τα 200 μίλια από τις ακτές. Εν αντιθέσει όμως με τα χωρικά ύδατα (που μπορεί να φτάσουν μέχρι τα 12 μίλια), η ΑΟΖ δεν πρόκειται για εθνικό έδαφος. Όπως λέει και το όνομά της, η ΑΟΖ είναι πεδίο οικονομικής εκμετάλλευσης μιας χώρας. Επομένως,

2. Για να γίνει αποδεκτή από τον ΟΗΕ η οριοθέτηση μιας ΑΟΖ πρέπει να συμφωνήσουν όλες οι όμορες χώρες. Όπως δεν γίνεται αποδεκτή η οριοθέτηση που έκανε το τουρκο-λιβυκό σύμφωνο ερήμην της Ελλάδας, της Κύπρου και της Αιγύπτου, έτσι ακριβώς δεν γίνονται δεκτοί και οι διάφοροι χάρτες που κατά καιρούς κυκλοφορούν Ελλάδα και Κύπρος. Βεβαίως, η κατάθεση συντεταγμένων ΑΟΖ στον ΟΗΕ, δεν στερείται σημασίας στο πλαίσιο μιας ενδεχόμενης διαπραγμάτευσης.

3. Συνήθως η βάση μιας συμφωνίας για την οριοθέτηση μιας ΑΟΖ είναι η λεγόμενη «μέση γραμμή» μεταξύ των ενδιαφερόμενων χωρών. Ωστόσο, έχει σημασία (ειδικά αν το θέμα παραπεμφθεί στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης) η «επήρεια» της ακτογραμμής, δηλαδή το μήκος της ακτογραμμής. Η Τουρκία ψεύδεται όταν ισχυρίζεται ότι τα κατοικημένα νησιά δεν έχουν ΑΟΖ. Ωστόσο, δεν υπάρχει καμία περίπτωση το Διεθνές Δικαστήριο να

αναγνωρίσει στο Καστελόριζο την ΑΟΖ που του αποδίδουν. Δηλαδή, θα του αναγνωριστεί ΑΟΖ, αλλά κατά πολύ μικρότερη από αυτή που διεκδικεί η Ελλάδα.

Η πολιτική της ΑΟΖ

Είναι προφανές ότι η λεγόμενη «πολιτική της ΑΟΖ» της Ελλάδας και της Κύπρου έχει καταρρεύσει. Η πολιτική αυτή που συνίστατο στην άμεση εκχώρηση αδειών έρευνας και εμετάλλευσης των υδρογονανθράκων, είχε τρεις πυλώνες:

Πρώτον, τα κοιτάσματα αερίου θα ήταν τόσο εκτεταμένα που θα αναβάθμιζαν εντυπωσιακά την οικονομική κατάσταση της Κύπρου και θα καθιστούσαν αναπόφευκτη την άμεση εμπλοκή του διεθνούς παράγοντα, διά των πετρελαϊκών πολυεθνικών.

Δεύτερον, η σύγκρουση Τουρκίας-Δύσης θα οξυνόταν, κάτι που θα δημιουργούσε πολύ μεγάλες «ευκαιρίες» για Ελλάδα και Κύπρο.

Τρίτον, ο πλούτος του αερίου θα γινόταν μοχλός πίεσης προς την Τουρκία για να δεχτεί λύση του Κυπριακού.

Πλέον, μπορούμε να πούμε με σιγουριά ότι τίποτα από αυτά δεν έγινε. Τα κοιτάσματα δεν είναι εντυπωσιακά και η Τουρκία έχει μπει στην τροχιά μιας (επίπονης και περίπλοκης) σύγκλισης με τη Δύση. Το βασικό όμως είναι ότι η «πολιτική της ΑΟΖ» αντί να γίνει μοχλός πίεσης για την επίλυση του Κυπριακού, μετατράπηκε σε παράγοντα βαθέματος της διαίρεσης του νησιού. Η Τουρκία ανενόχλητη από τη Δύση, κάνει ερευνητικές γεωτρήσεις εντός της κυπριακής ΑΟΖ, καθιστώντας κενό γράμμα όλες τις διακηρύξεις και τις φιλοδοξίες της Λευκωσίας. Επιπλέον, η διαχείριση του αερίου έχει μπει στην ατζέντα των προβλημάτων των δύο κοινοτήτων, καθιστώντας ακόμα πιο δύσκολη την επίλυση του Κυπριακού.

Εν ολίγοις, το εμπόριο πατριωτισμού, ο τυχοδιωκτισμός και τα «εθνικά ψεύδη» έχουν οδηγήσει σε ένα ακόμα αδιέξοδο. Όσο και αν είναι ορθό να λέμε ότι είμαστε εναντίον των εξορύξεων λόγω της κλιματικής κρίσης, αυτό δεν αρκεί. Πρέπει να παίρνουμε σαφή θέση ενάντια σε κάθε ενέργεια που ανεβάζει την ένταση και τη στρατιωτικοποίηση στην Ανατολική Μεσόγειο. Εξίσου σημαντικό είναι να θέτουμε υπό διαρκή (επιερωτήση τις «εθνικές αλήθειες» που μας παρουσιάζουν ως αυτονόητες.

Γιάννης Αλμπάνης

Διζωνική Δικονομική Ομοσπονδία:

Κρίσιμες εκλογές στη Βόρεια Κύπρο

Με τις διαπραγματεύσεις να βρίσκονται σε «πάγο» και με τη Λευκωσία να επιμένει στην αποτυχημένη και επικίνδυνη πολιτική της «αοζοποίησης» του Κυπριακού, το ενδιαφέρον στο νησί μετατοπίζεται στην τουρκοκυπριακή πλευρά και στις εκλογές για την ανάδειξη του ηγέτη της κοινότητας, που θα διεξαχθούν τον προσεχή Απρίλιο.

Ο Μουσταφά Ακιντζί, ο οποίος επαναδιεκδικεί την Προεδρία, βρίσκεται στο στόχαστρο της Άγκυρας και της τουρκοκυπριακής Δεξιάς, που θέλουν πάση θυσία να απαλλαγούν από τον μόνο πολιτικό που επιμένει στη λύση Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας. Μάλιστα, οι επιθέσεις κατά του Ακιντζί έχουν λάβει οξύτατο χαρακτήρα, με τον σύμμαχο του Ερντογάν και επικεφαλής των Γκρίζων Λύκων, Ντεβλέτ Μπαχτσελί, να τον καλεί «να μετοικήσει στη Νότια Κύπρο», και τον υπουργό Εξωτερικών της Τουρκίας, Μεβλούτ Τσαβούσογλου, να τον χαρακτηρίζει ως τον «πιο ανέντιμο πολιτικό με τον οποίο έχει συνεργαστεί». Σύμφωνα με τον Νίκο Μούδουρο, λέκτορα του Τμήματος Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου, η κρίση είναι αντίστοιχης έντασης με αυτή της περιόδου 2000-2004, που κατέληξε στην πτώση Ντενκτάς και την άνοδο του Μεχμέτ Αλί Ταλάτ στην ηγεσία των Τουρκοκυπρίων.

Δύο είναι οι κυριότεροι λόγοι αντιπαράθεσης Ακιντζί – Άγκυρας:

α) Η Κύπρος έχει αποκτήσει ιδιαίτερη θέση στο νέο κυρίαρχο δόγμα της Τουρκίας. Στο πλαίσιο της αλλαγής εξωτερικής πολιτικής της Άγκυρας, μετά το ανεπιτυχές πραξικόπημα του Ιουλίου του 2016, η Κύπρος και ιδιαίτερα οι κατεχόμενες περιοχές καθίστανται σημαντικός χώρος παρέμβασης για την Τουρκία. Σημαντικό μέρος του ισλαμικού κινήματος, αλλά και στο σύνολό της η τουρκική Ακροδεξιά, θεωρούν πλέον ότι η ΤΔΒΚ είναι δομικό μέρος της λεγόμενης «γαλάζιας πατρίδας». Ως εκ τούτου, οι απόπειρες ελέγχου της τουρκικής εξουσίας εντός των Τουρκοκυπρίων εντείνονται, ιδιαίτερα όσο το Κυπριακό παραμένει άλυτο.

β) Η υπεράσπιση εκ μέρους του Μουσταφά Ακιντζί της τουρκοκυπριακής ταυτότητας και της αυτονομίας της κοινότητας από την Άγκυρα, σε συνδυασμό με τη διεκδίκηση της πολιτικής ισότητας με τους Ελληνοκύπριους, εντός μιας συμφωνημένης λύσης Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας. Ο Τουρκοκύπριος ηγέτης, μέσα από τις παρεμβάσεις του, εκπροσωπεί τις δυνάμεις εκείνες που δεν αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους ως μέρος του «τουρκισμού», δεν επιθυμούν την ένταξή τους στο νέο γεωπολιτικό δόγμα της Άγκυρας

και επιμένουν στην αυτονομία και την ανεξαρτησία της κοινότητας των Τουρκοκυπρίων. Παράλληλα, υπογραμμίζει τη σημασία της έμπρακτης αναγνώρισης της πολιτικής ισότητας από την ελληνοκυπριακή πλευρά.

Χαρακτηριστική είναι η αντιπαράθεση

Είναι δεδομένο ότι η Τουρκία, μετά και το ναυάγιο στο Κρανς Μοντανά, έχει βάλει μπροστά το «Σχέδιο Β». Αυτό συνίσταται, σε πρώτο στάδιο, στην αναβάθμιση του διεθνούς στάτους των κατεχόμενων, το άνοιγμα της κλειστής πόλης των Βαρωσίων υπό τουρκοκυπριακή διοίκηση, την προσέλκυση επενδύσεων στη Βόρεια Κύπρο και αξιώσεις συνδιαχείρισης των φυσικών πόρων του νησιού χωρίς λύση του Κυπριακού. Προκειμένου ο σχεδιασμός αυτός να μπει σε απόλυτη εφαρμογή, είναι αναγκαία η παρουσία στην τουρκοκυπριακή ηγεσία ενός αρχηγού που

Μπαχτσελί - Ακιντζί, όταν ο πρώτος υποστήριξε ότι η πολιτική στάση του δεύτερου δεν συνάδει με το σύνθημα «Η Κύπρος είναι και θα παραμείνει τουρκική». Ο Μουσταφά Ακιντζί απάντησε ότι πρόκειται για σύνθημα άλλης εποχής, το οποίο παρήγαγε δυσάρεστα αποτελέσματα, ενώ σε προγενέστερη συνέντευξή του στην εφημερίδα *Guardian* είχε χαρακτηρίσει φρικτό το σενάριο προσάρτησης των κατεχόμενων στην Τουρκία.

Η σύγκρουση Ακιντζί - Άγκυρας εξελίσσεται σε κεντρικό θέμα της προεκλογικής αντιπαράθεσης. Το αποτέλεσμα των εκλογών θα αποτελέσει βασικό καταλύτη των εξελίξεων, όχι μόνο για τις διαπραγματεύσεις για το Κυπριακό αλλά και για το μέλλον της τουρκοκυπριακής κοινότητας.

συμμερίζεται τις θέσεις αυτές. Γι' αυτόν το λόγο, η Άγκυρα έχει επιδοθεί σε μια επιχείρηση αποδόμησης του Ακιντζί και στήριξης των υποψηφίων της Δεξιάς.

Ως εκ τούτου, οι εκλογές του Απριλίου θα είναι ένα άτυπο δημοψήφισμα εντός της τουρκοκυπριακής κοινότητας για τη στήριξη της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας ως μοναδικής μορφής επίλυσης του Κυπριακού. Αν ο Μουσταφά Ακιντζί καταφέρει να επανεκλεγεί, τότε οι πιθανότητες επανέναρξης των συνομιλιών (από το σημείο που έμειναν στο Κρανς Μοντανά) αυξάνονται σημαντικά. Σε διαφορετική περίπτωση, τότε και επισήμως το Κυπριακό θα έχει μπει σε νέα ιστορική φάση.

A.Z.

ΚΥΠΡΙΑΚΟ

Ω, λε Νικολάκο!*

Ένα έπος για το κίνημα, τη ζωνηρή άκρα Αριστερά και τους ανθρώπους της

«Δεν είναι ώριμες οι συνθήκες»
«Είμαστε λίγοι και είμαστε σκόρπιοι»
«Δεν είμαστε αρκετοί και δεν θα 'ρθουν κι οι άλλοι»

Πόσες και πόσες φορές δεν έχουμε καταφύγει στις παραπάνω φράσεις (είτε τις έχουμε ξεστομίσει είτε όχι) στην πορεία μας μέσα στο κίνημα και τις εξωστρεφείς ή εσωστρεφείς διαδικασίες του; Φράσεις που δεν εμπεριέχουν απαραίτητα ηττοπάθεια, αλλά σίγουρα καταδεικνύουν, αν μη τι άλλο, τον περιορισμένο (αριθμητικά, έστω) όγκο των χώρων μας, ιδίως αν αυτός συγκριθεί με τον όγκο των ζητημάτων με τα οποία επιμένει να καταπιάνεται. Κι ο χώρος της ζωνηρής άκρας Αριστεράς είναι μεν ζωνηρός, αλλά είναι και λίγος: είναι πολυδιάστατος αλλά και πολυδιασπασμένος. Πόσο, λοιπόν, μπορεί να ενδιαφέρει και, κυρίως, πόσο κόσμο μπορεί να ενδιαφέρει μια υποκειμενική καταγραφή της πορείας αυτής «από μέσα»;

Κι όμως...

Ο χώρος της ζωνηρής άκρας Αριστεράς έχει εκτόπισμα και κινητικότητα απολύτως αναντίστοιχα με τα αριθμητικά της μεγέθη, και αυτό γίνεται εύκολα αντιληπτό κυρίως σε στιγμές έξαρσης της καταστολής και του εθνικισμού, όπως άλλωστε μπορούν να πιστοποιήσουν οι υίαινες των κατασταλτικών μηχανισμών και τα μεγαλοκοράκια των ΜΜΕ που ποτέ δεν παρέλειψαν σε κάτι τέτοιες δύσκολες στιγμές να μας βγάλουν «στη σέντρα». Και μπορεί ως ακριβό άρωμα να παραμένει σε μικρό μπουκάλι, αλλά εν πάση περιπτώσει είναι ένα μπουκάλι με στουπί και όταν χρειάζεται μπορεί να κάνει και κρότο.

Ένα κινηματικό έπος — Η Οδύσσεια ενός ιδιοφυούς κινηματία

Αυτό ακριβώς συμβαίνει και με το Ω, λε φιλαλάκο του Νίκου Γιαννόπουλου: Παρ' όλο που αναφέρεται σε έναν σχετικά στενό κινηματικό κύκλο, είναι ένα εκκωφαντικά ενδιαφέρον έπος: άλλωστε, εκτός από τις αντικειμενικές συνθήκες υπάρχει, ευτυχώς, και ο υποκειμενικός παράγοντας — και αυτός δεν είναι όποιος κι όποιος...

Ως άλλος Οδυσσέας του ταξικού πολέμου, ξεκινά από τις γύψινες ακτές της 21ης Απριλίου του 1967 (ένας ανήσυχος δεκάχρονος πιτσιρικάς), σφρηηλατείται στις παλιόριες και τις αμπώτιδες του εργατικού κινήματος και του συνδικαλιστικού αγώνα, διασχίζει τα υπόγεια ρεύματα των παραποτά-

μων του τροτσικισμού, περνά τις φουσκονερίες της Μεταπολίτευσης με διεθνιστική πυξίδα (και την πέτρα και το ρόπαλο ανά χείρας), ραντίζει με υγρό πυρ τα νεοφασιστικά καταστρώματα του Κάραβελ, σαγηνεύεται από την ωραία «Ελένη» στις νήσους του Ζωγράφου, περνά (σχεδόν) αλώβητος από τις κατασταλτικές συμπληγάδες Χημείων και Τεράτων, φουσκώνει τα πανιά του με αέρα Παλαιστίνης και Νικαράγουας, ξεσκαλώνει την άγκυρά του από τα στρατοδικεία και τα μπουντρούμια της Άγκυρας στην Τουρκία, χαριεντίζεται με τη μία και την άλλη ΕΑΣ, θαλασσοδέρνεται ηρωικά στα εθνικιστικά παράλια του «Μακεδονικού» και διασχίζει τα Βαλκάνια, πρωταγωνιστεί στις μεγάλες αντιαντιτρομοκρατικές ραφωδιές (στη Μαζοκόπεια, την Μπαλάφεια, τη Σκυφτούλεια και τη Λεσπερόγλεια — όπου γελοιοποιεί τα γουρουνάκια της αντιτρομοκρατικής Κίρκης), επιζεί αναδυόμενος από τις σκοτεινές δίνες των διεθνών μυστικών υπηρεσιών στην Ιορδανία, τολμά να απλώσει σωσίβια στους ναυαγούς κατά την εξάρθρωση της 17N, θαλασσοδέρνεται ξανά και κονταροχτυπιέται στον καταπέλτη του καταστρώματος στην Ανκόνα στο δρόμο για τη Γένοβα στα πελάγη της αντιπαγκοσμιοποίησης και ηγείται του στόλου του Ελληνικού Κοινωνικού Φόρουμ, κάνει τα σωσίβια ασπίδες κατά την επίθεση στους G8 στον Μαρμαρά, απλώνει αντιρατσιστικά Δίκτυα, περνάει σαν τυφώνας από τον Λίβανο ως το Ροστόκ, ξερνάει φωτιές τον Δεκέμβρη του '08 και δέχεται χειροβομβίδες στο κατάστρωμα, αρμενίζει από τις Πλατείες της αντιμνημονιακής εξέγερσης μέχρι τη Γάζα, ξαναματαπαλουκοχτυπιέται με τα χρυσαυγίτικα καθάρματα και συμπλέει με τους 300 μετανάστες απεργούς πείνας στην Υπατία, τη γλιτώνει από τις σειρήνες της κυβερνώσας Αριστεράς δίχως να χρειαστεί να δεθεί στο κατάρτι, για

να καταλήξει (όντας και αισίως εξηντάρης νεανίας) στο παραδεισένιο λιμάνι του κατειλημμένου City Plaza — στο πιο όμορφο ξενοδοχείο του κόσμου. Well done, Nikos.

Το έπος του Φιλαλάκου, όπως και ο χώρος της ζωνηρής άκρας Αριστεράς, βγάζει τη γλώσσα στις «αντικειμενικές συνθήκες» και το κάνει με τον καλύτερο τρόπο — γιατί αυτός είναι ο τρόπος του Νίκου: Ξεκαρδιστικά παιγνιώδης, με γαργαλιστικές λεπτομέρειες για ιστορίες που ήξερες και με γαργαλιστικές ιστορίες που δεν ήξερες (παραλά στον σκύλο, ρε αθεόφοβε;) και με καλοζυγισμένες ισοροπίες ανάμεσα στο προσωπικό βίωμα και τη συλλογική εμπειρία. Πάνω από όλα όμως, με σχεδόν εμμονική αναφορά σε ένα προς ένα στα πρόσωπα των αγωνιστριών και των αγωνιστών που σημάδεψαν και συνεχίζουν να σηματοδοτούν αυτό το ταξίδι στους ανταρσιασμένους ωκεανούς της ταξικής πάλης και της συλλογικής μας ιστορίας. Με απέραντη συντροφικότητα, με ζαπατίστικη τρυφερότητα, με αγάπη μόνο. Γιατί ο Νίκος ξέρει καλά, πάντα το ήξερε, ότι τα κινήματα δεν είναι απλώς η λογιστική των αριθμών τους ή η απαρίθμηση των αιτημάτων και των κατακτάσεων τους — είναι οι ιστορίες αυταπάρησης, αλληλεγγύης και αυτιστικής επιμονής των ανθρώπων που τα απαρτίζουν.

Ο Φιλαλάκος είναι, εν τέλει, η αξία αφήγηση των «από μέσα» με τιμιότητα, ειλικρίνεια και δαιμόνια τσαχπινιά, από τον πιο ιδιοφυή μας σύντροφο.

Και αν ο χαρακτηρισμός «ιδιοφυής» σας φαίνεται υπερβολικός, ρωτήστε και τον «Αφάνα». Αυτός, ξέρει.

Κώστας Μουζουράκης

* Ο τίτλος αποτελεί φράση 45χρονου πιτσιρικά όταν ολοκλήρωσε την πρώτη ανάγνωση του βιβλίου του Νίκου.

Το κίνημα ενάντια στο νόμο για τις συντάξεις στη Γαλλία:

Συνέχειες, τομές και μετατοπίσεις της ταξικής πάλης

Το πρωτοφανές, σε μέγεθος και διάρκεια, κίνημα ενάντια στο συνταξιοδοτικό νόμο του Μακρόν και της κυβέρνησής του αποτελεί ταυτόχρονα συνέχεια και τομή της σειράς κινητοποιήσεων που εκδηλώνονται από το 2016 και μετά. Η σειρά αυτή χαρακτηρίζεται από την όξυνση της ταξικής πάλης όπως τη γνωρίζουμε, αλλά και από την ανάδυση νέων ποιοτικών χαρακτηριστικών που παραπέμπουν στους συντελούμενους μετασχηματισμούς των κοινωνικών τάξεων στο σύγχρονο καπιταλισμό. Ο μήνας Μάρτιος θα είναι καθοριστικός για την έκβαση του πολύμορφου κινήματος με ημερομηνία-φάρο την 31η Μάρτη, για την οποία το σύνολο των συνδικαλιστικών οργανώσεων καλεί σε γενική απεργία ενάντια στο νέο νόμο για τις συντάξεις.

Συνέχειες

Πρώτος σταθμός της νέας διαδρομής υπήρξε ο μακροκίς και μνημονιακός έμπνευσης νόμος Ελ Κομρί, το 2016, επί προεδρίας Φ. Ολάντ, που καταργούσε βασικές όψεις του εργατικού δικαίου εξαιτίας του εργατικού δικαίου εξατομικεύοντας το πλαίσιο διαπραγμάτευσης των όρων εργασίας και των απολύσεων. Η νεολαία αναδείχτηκε σε έναν εκ των βασικών πρωταγωνιστών αυτού του κινήματος εισπράττοντας τα πυρά της κρατικής καταστολής που άλλαζε σχέδιο εφαρμογής και ανέβαζε με πρωτοφανή τρόπο τον πήχη της κρατικής βίας. Τα εν λόγω πυρά, στράφηκαν και ενάντια στη CGT που πρωτοστάτησε στις κινητοποιήσεις. Η τελευταία, από θεσμικός συνομιλητής έγινε αποδιοπομπαίος τράγος της εξουσίας, γεγονός που, σε συνδυασμό με το νέο μοντέλο καταστολής, ριζοσπαστικοποίησε ιδιαίτερα τη βάση της.

Στη συνέχεια, η μετατροπή της δημόσιας εταιρίας των σιδηροδρόμων (SNCF) σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, πυροδότησε ένα μακρύ και δυναμικό αγώνα των σιδηροδρομικών την άνοιξη του 2018, ο οποίος διεξήχθη μέσα από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις του κλάδου. Κι ενώ οι πιο αγωνιστικές εκ των τελευταίων, η CGT και η Sud Rail, συσπείρωσαν σε έναν ενιαίο αγώνα σιδηροδρομικούς και επισφαλείς εργαζόμενους εργολαβικών εταιριών, ο αγώνας, χωρίς να συναντήσει το εμπόδιο της έντονης δυσανεμίας των επιβατών, δεν κατάφερε από την άλλη πλευρά να συσπειρώσει την κοινωνία γύρω από το αίτημα της υπεράσπισης του δημόσιου χαρακτήρα των μεταφορών.

Την περασμένη χρονιά, με αφορμή τις αυξήσεις στα καύσιμα, παρακολούθησαμε τη διαμόρφωση του κινήματος των Κίτρινων Γιλέκων. Κίνημα με ετερογενή και πολλές φορές

αντινομικά στοιχεία χαρακτηρίστηκε από μια σχέση ανταγωνιστική, αν όχι ξεκάθαρα εχθρική, απέναντι στις συνδικαλιστικές και πολιτικές οργανώσεις της εργατικής τάξης. Παρά την ευρύτερη ετερογένεια, σε βασικό πρωταγωνιστή του κινήματος αναδείχτηκαν οι φτωχοί-ές εργαζομενοι-ες της περιφέρειας. Το κίνημα αυτό υιοθέτησε νέες μορφές δράσης, με περισσότερο εμβληματική τη δυναμική παρουσία στους χώρους της εξουσίας (Αψίδα του Θριάμβου, Ελίζέ), δέχτηκε πρωτοφανή καταστολή και αστυνομική βία, μετρά μέχρι σήμερα χιλιάδες συλληφθέντες και εκατοντάδες ακρωτηριασμούς διαδηλωτών-ριών, κυρίως στα μάτια, εξαιτίας της αλόγιστης χρήσης φλάσμπολ μέσα στον όγκο των διαδηλώσεων.

Τομές

Ο φετινός νόμος για τις συντάξεις ξεπερνά κάθε προηγούμενο νεοφιλελεύθερης επίθεσης, στοχεύοντας στην καρδιά του συστήματος κοινωνικής αλληλεγγύης βάσει του οποίου προσδιορίζονταν, έστω και ονομαστικά πολλές φορές, το γαλλικό κράτος. Δύο είναι οι βασικοί μοχλοί αυτής της επίθεσης: ενισχυτική των διαφορετικών συνταξιοδοτικών ταμείων και υπολογισμός της σύνταξης βάσει ενός συστήματος πόντων που αντιστοιχούν σε τρίμηνα και απολαβές καθ' όλη τη διάρκεια της καριέρας.

Η αναπαραγωγή των μισθολογικών ανισοτήτων στα χρόνια της σύνταξης ανήκει στο προφανές. Αυτό που είναι λιγότερο προφανές αλλά εξίσου βέβαιο, είναι η κατάργηση του αναδιανεμητικού συστήματος των συντάξεων προς όφελος του ανταποδοτικού.

Παράλληλα, το νέο σύστημα αυξάνει το έτος θεμελίωσης δικαιώματος πλήρους σύνταξης στα 65 από τα 62, ενώ γνωρίζουμε ότι η διαφορά προσδοκώμενου ζωής στη Γαλλία διαφέρει ανά κοινωνική τάξη και επάγγελμα μέχρι και 13 έτη για τους άντρες – εξ ου και το διαδεδομένο σύνθημα «από τη δουλειά στον τάφο». Σε ό,τι αφορά τις γυναίκες, πλήττονται ακόμη περισσότερο από το νέο σύστημα εφόσον σωρεύουν χαμηλότερους μισθούς, μερική απασχόληση και περιόδους ανεργίας, συχνά λόγω ανάληψης οικογενειακών υποχρεώσεων και οικιακής εργασίας (φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων, αρρώστων, ατόμων με αναπηρία).

Δεν αποτελεί λοιπόν μεγάλη έκπληξη το ότι η πλειονότητα της γαλλικής κοινωνίας στράφηκε ενάντια στο νόμο και υπέρ της τεράστιας σε διάρκεια, μέγεθος και επιτυχία απεργίας στα μέσα μεταφοράς από τους εργαζομένους της RATP και της SNCF (μετρό, λεωφορεία και τρένα μικρότερων και μεγάλων αποστάσεων), ιδιαίτερα στο Παρίσι και τα περίχωρα.

Ωστόσο, η πρωτοφανής διάρκεια της απεργίας στις μεταφορές έγινε και το όριο της. Πόσο παραπάνω να κρατήσει ένας κλάδος μόνος του σε απεργία διαρκείας, με μηδενικές μισθοδοσίες, παρά την επίσης πρωτοφανή ενίσχυση των απεργιακών ταμείων;

Χωρίς επίσημη λήξη ή ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου κινητοποιήσεων, προς τα μέσα του Γενάρη άνοιξε ένας νέος κύκλος. Αν, με ένα σχηματικό τρόπο, ο πρώτος κύκλος ακολουθεί το παράδειγμα των μεγάλων και ιστορικών αγώνων των δυνατών κρίκων των εργατικού κινήματος, ο νέος κύκλος εισάγει τα χαρακτηριστικά της νέας εποχής.

Μετατοπίσεις

Ετσι, η διακοπή της απεργίας διαρκείας στις μεταφορές δεν σήμανε την υποχώρηση αλλά την εξάπλωση υπό μορφή διασποράς των απεργιακών και άλλων κινητοποιήσεων σε μικροεστίες, που είναι σχεδόν αδύνατο να καταμετρηθούν με ακρίβεια στο σύνολό τους.

Τις τελευταίες εβδομάδες, ένας νέος αγώνας προστέθηκε στο πάνελ των κινητοποιήσεων, αυτός των επισφαλώς εργαζόμενων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, φέροντας ποιοτικά χαρακτηριστικά που υπερβαίνουν τα στενά όρια του κλάδου και αφορούν συνολικά το νέο μοντέλο οργάνωσης/αποδιοργάνωσης της εργασίας και της κοινωνίας.

Πρόσφατη έρευνα του υπουργείου Ανώτατης Εκπαίδευσης, Έρευνας και Καινοτομίας, επιβεβαίωσε αυτό που ήδη ξέραμε, δηλαδή ότι πάνω από το 70% των μαθημάτων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση διασφαλίζεται από μια στρατιά επισφαλώς εργαζόμενων διαφορετικών ταχυτήτων, συμβασιούχων ορισμένου χρόνου και ωρομίσθιων κατά κύριο λόγο. Η απάντηση του υπουργείου στα αποτελέσματα της έρευνας ενσαρκώνει με εμβληματικό τρόπο τα νεοφιλελεύθερα παράδοξα: Το νέο σχέδιο νόμου για την τριτοβάθμια καταργεί τις ήδη μειωμένες μόνιμες θέσεις καθηγητικού προσωπικού στις χαμηλότερες βαθμίδες (λέκτορες) αντικαθιστώντας τις από πενταετείς συμβάσεις εργασίας και καταργώντας ταυτόχρονα την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου για τους τελευταίους.

Αυτό που παραμένει βέβαιο είναι πως για τη νίκη όλα τα σφυριά πρέπει να χτυπάνε το ίδιο αμόνι. Ο Ντανιέλ Μπενσαίντ έγραφε πως οι επαναστάτες έχουν πάντα μια δύο επαναστάσεις καθυστέρηση. Ίσως η φετινή γαλλική άνοιξη να είναι η επανάληψη που περιμέναμε δύο χρόνια πριν, στα πενήντα χρόνια του Μάη του '68. Και ίσως έτσι να ξανάρθει η άνοιξη των λαών στη σεβασμία σκηνή της Ιστορίας.

Έλσα Παπαγεωργίου

διεθνή

Ο λαός μας στη φετινή άνοιξη

Στο δρόμο για τη Γλασκόβη, για περιβαλλοντική και κοινωνική δικαιοσύνη

Μεταξύ 9 και 19 Νοεμβρίου 2020, πραγματοποιείται στη Γλασκόβη η 26η ετήσια Σύνοδος του ΟΗΕ για το κλίμα (COP26 – Conference of Parties), το πιθανότερο για να (επαν) επιβεβαιώσει το υποκριτικό ενδιαφέρον των παγκόσμιων θεσμών του καπιταλισμού για την ανάσχεση της κλιματικής κρίσης.

Στον αντίποδα, το διεθνές κίνημα για την περιβαλλοντική και κοινωνική δικαιοσύνη μεγαλώνει, οργανώνεται και ριζοσπαστικοποιείται: Ήδη από το 2018, οι σχολικές απεργίες για το κλίμα σε πολλές πόλεις του πλανήτη καταλήγουν σε δυναμικές διαδηλώσεις. Στην Αντισύνοδο της COP25 στη Μαδρίτη, τον Δεκέμβριο 2019, συγκεντρώθηκαν πάνω από 500.000 διαδηλωτές και διαδηλώτριες, με κεντρικό σύνθημα «να αλλάξει το σύστημα - όχι το κλίμα». Το δε κάλεσμα της Αντισυνόδου συμπυκνώνει πολλά δικά μας προτάγματα: ενεργειακή δικαιοσύνη και δίκαιη μετάβαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας – εξασφάλιση φτηνής ηλεκτρικής ενέργειας για όλους-ες, εναντίωση στις εξορύξεις ορυκτών καυσίμων και υδρογονανθράκων, ριζική αλλαγή στο μοντέλο μετακίνησης ανθρώπων και μεταφοράς αγαθών, εναντίωση στο μαζικό τουρισμό, τον «εξευγενισμό» των πόλεων, την απαξίωση και εγκατάλειψη της υπαίθρου, ανάδειξη της ιδιαίτερης πολλαπλής εκμετάλλευσης των γυναικών στον πατριαρχικό καπιταλισμό, δίκαιη αγροοικολογική μετάβαση και διατροφική κυριαρχία – εξασφάλιση ποιοτικής τροφής και νερού για όλους-ες, εναντίωση στην εκμετάλλευση των φτωχών χωρών του Νότου που ανατροφοδοτεί το φαύλο κύκλο φτώχειας, βίας και άθλιων

ανθυγιεινών συνθηκών διαβίωσης κ.τ.λ.

Στην Ελλάδα, ειδικά την τελευταία δεκαετία της κρίσης και των μνημονίων, εντείνεται η επίθεση του κεφαλαίου στο περιβάλλον, τα κοινά αγαθά, την ποιότητα ζωής στις πόλεις και την υπαίθρο, απειλώντας πλέον και την ειρήνη με τους γειτονικούς λαούς (γεωπολιτική των εξορύξεων υδρογονανθράκων). Τα κινήματα αντίστασης στην περιβαλλοντική υποβάθμιση και τη λεηλασία των πόρων και των ζώων μας (Χαλκιδική - εξόρυξη χρυσού, Ήπειρος και Κρήτη - εξορύξεις υδρογονανθράκων, Άγραφα - ανεμογεννήτριες, Βόλος - καύση απορριμμάτων, εκτροπή Αχελώου, ιδιωτικοποίηση νερού κ.ά), είναι καιρός πλέον να συντονιστούν με το διεθνές κίνημα. Αλλά και οι οργανώσεις της Αριστεράς είναι καιρός να αναγνωρίσουν στο περιβαλλοντικό ζήτημα πρωτεύουσα αντίθεση στον καπιταλισμό.

«...Για μένα το πιο σημαντικό πράγμα είναι πάντα η διαδικασία, όχι η ημερομηνία, αλλά η διαδικασία της οικοδόμησης...», λέει η Σύλβια Φεντερίτσι σε πρόσφατη συνέντευξή της, αναφερόμενη στη φετινή φεμινιστική απεργία της 8ης Μαρτίου. Κατ' αναλογία, η Αντισύνοδος της Γλασκόβης για το κλίμα τον Νοέμβριο 2020 είναι μια λαμπρή ευκαιρία για την οικοδόμηση ενός οικοκοινωνικού φόρουμ-χώρου διαλόγου, όπου συντίθενται και δυναμώνουν οι περιβαλλοντικές, κοινωνικές και ταξικές διεκδικήσεις μας, όπου συνομιλούν περιβαλλοντικά κινήματα με αντικαπιταλιστικές αιχμές με περιβαλλοντικές και πολιτικές οργανώσεις που διεκδικούν να πληρώσουν οι πλούσιοι τη μετάβαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αντιρατσιστικά κινήματα που οργανώνουν την αλληλεγγύη στους πρόσφυγες του πολέμου και στους κλιματικούς πρόσφυγες, με φεμινιστικές ομάδες που θέτουν ζητήματα αναπαραγωγής της ζωής και τη φύσης, συνδικάτα και αυτοδιαχειριστικά εγχειρήματα, που οργανώνονται για να αντιμετωπίσουν τις ταξικές πλευρές της «πράσινης μετάβασης» (χαμένες θέσεις εργασίας, μισθοί, εργατικά δικαιώματα), το ζήτημα των σχέσεων παραγωγής και της «πράσινης» αλλά, κατά κανόν, αντικοινωνικής φορολογίας, με αγροτο-διατροφικές πρωτοβουλίες που διεκ-

δικούν μοντέλα αγροτικής παραγωγής χωρίς περιβαλλοντοκτόνα φυτοφάρμακα και ζιζανιοκτόνα και με διαφύλαξη των σπόρων έναντι των επιβεβλημένων υβριδίων και μεταλλαγμένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κινήματα υγείας που συνδέουν τις συνέπειες της καπιταλιστικής ανάπτυξης στο περιβάλλον με τη δημόσια υγεία, δημοτικά σχήματα που αγωνίζονται ενάντια στην καύση σκουπιδιών και για δημόσιες συγκοινωνίες, αντί της ιδιωτικής αυτοκίνησης κ.τ.λ.

Προκρίνοντας την κλιματική κρίση στις άμεσες πολιτικές αιχμές μας, συμμετέχουμε στην προπαρασκευαστική συνάντηση για τη διοργάνωση της Αντισυνόδου στη Γλασκόβη, που διοργανώνεται στις Βρυξέλλες, στις 4 Μαρτίου, από τη βρετανική συλλογικότητα για την ενεργειακή δικαιοσύνη Reclaim the Power UK, στο πλαίσιο της συνόδου κινήματων βάσης υπό την ομπρέλα Climate Justice Action. Στη Γλασκόβη θα συναντήσουμε το ριζοσπαστικό Extinction Rebellion (XR), αλλά και το μετριοπαθές Stop Climate Chaos Scotland, οργανώσεις της 4ης Διεθνούς, το βρετανικό κίνημα των σχολικών απεργιών, άλλες οργανώσεις που πήραν μέρος στην Αντισύνοδο της Μαδρίτης 2019 κ.ά. Η σύνθεση του διεθνούς κινήματος παρουσιάζει ένα ποικιλόμορφο μωσαϊκό: Περιλαμβάνει από μετριοπαθείς οικολογικές οργανώσεις και ΜΚΟ, με αιτήματα που περιορίζονται στους αναγκαίους βαθμούς μείωσης της πλανητικής θερμοκρασίας και στις τεχνικο-τεχνολογικές απαντήσεις του Green New Deal, έως πολιτικοποιημένες οργανώσεις, που αναγνωρίζουν ότι η ρίζα του προβλήματος βρίσκεται στην αδηφάγα καπιταλιστική διαχείριση.

Πάμε κι εμείς, για να αλλάξουμε το σύστημα, γιατί, όπως καταλήγει το κάλεσμα της Αντισυνόδου της Μαδρίτης για το κλίμα 2019: «...Θεωρούμε την κλιματική αλλαγή ραχοκοκαλιά των κοινωνικών αγώνων της εποχής μας: Η βιωσιμότητα είναι αδύνατη χωρίς κοινωνική δικαιοσύνη και η δικαιοσύνη δεν υφίσταται χωρίς σεβασμό σε όλα τα πλάσματα που ζουν στον πλανήτη. Η κλιματική δικαιοσύνη είναι η ευρύτερη ομπρέλα για να διασφαλίσουμε όλη την ποικιλομορφία των αγώνων για έναν άλλο επιβιώσιμο κόσμο: περιβάλλον, κλιματικός ακτιβισμός, φεμινισμός, LGBTQ+, συνδικαλισμός, αντιρατσισμός, αντιφασισμός, αντιμιλιταρισμός, αποικιακά κινήματα, ιθαγενείς κινήσεις, αγροτικά κινήματα... Αναγνωρίζουμε την κλιματική δικαιοσύνη ως το κίνημα των κινήματων όπου μπορούμε να χωρέσουν πολλοί διαφορετικοί κόσμοι».

Λίνα Κυργιαφίνη

«Δελτίο Θυέλλης»

Περιοδική έκδοση
του Δικτύου
για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα

Υπεύθυνος:
Θοδωρής Φέστας

Βόλος: Ιωλκού 33, τηλ.: 24210-30335
Θεσσαλονίκη: Ερμού 23 &
Ελ. Βενιζέλου, τηλ./φαξ: 2310-265 346
Αθήνα: Τσαμαδού 13, τηλ.: 210-38 13 928
φαξ: 210-38 40 390

e-mail: diktio@diktio.org, <http://diktio.org>